

Fenntarthatósági jelentés

2010-2011

RICHTER GEDEON

Cégnév:	Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyilvánosan Működő Rt.
Tulajdonosok:	MNV ZRt. 25% belföldi tulajdonosok 13% külföldi tulajdonosok 62%
Székhely:	1103 Budapest, Gyömrői út 19–21.
Fióktelep:	2510 Dorog, Esztergomi út 27.
Létszám:	10 773 fő (Magyarországon 4 791 fő)
Fő termékcsoportok:	nőgyógyászati termékek, szív- és érrendszerre ható termékek, központi idegrendszerre ható termékek, fekélyellenes termékek, izomlazítók
Összes árbevétel:	307 868 Mft
Üzleti tevékenység eredménye:	60 927 Mft
Adózott eredmény:	49 552 Mft
Egy részvényre jutó eredmény (EPS):	2 649 Ft
Egy törzsrészvényre jutó osztalék:	660 Ft

A fenti adatok a 2011. évre vonatkoznak. Gazdasági teljesítményünkről részletesen beszámolunk a Gazdasági eredményeink című fejezetben.

Bekerültek a jelentésbe azok a kérdések, adatok és információk, amelyek érintettjeinkkel – többek között munkavállalóinkkal, orvosokkal, gyógyszerészekkel, részvényesekkel – való találkozások alkalmával ismertünk meg.

A roadshow-ok, a Tudós klubok, a Richter Egészségváros, az 1994 óta működő referencia patikahálózatunk, a Családi napok teremtik meg a lehetőséget számunkra, hogy a kapott információkat jelentésünkbe beépítve támogassák érintettjeinket működési környezetünk és az abból eredő hatások megértésében.

Jelentésünk készítésénél felhasználtuk a GRI 2006-ban megjelent G3 útmutatója alapján készült, C megfelelési szintű, 2008–2009. évekre vonatkozó jelentésünk adatait is.

A 2010–2011. évekre vonatkozó Fenntarthatósági jelentésünkben bemutatjuk romániai, lengyel és orosz leányvállalataink társadalmi szerepvállalását. Gazdasági adataik konszolidált gazdasági jelentésünkben megtalálhatók.

A gazdasági adatokat a számviteli törvény előírásainak megfelelően mutatjuk be. Környezetvédelmi, munkahelyi egészségvédelem és biztonságirányítási adataink többszörösen tanúsított irányítási rendszereink által szabályozott belső adatnyilvántartási rendszerekből származnak.

A jelentés a Global Reporting Initiative 2006-ban megjelent G3 útmutatója alapján készült. Megfelelési szintje: B.

Az indikátorok helyét jelölő táblázatot (GRI tartalmi index) a jelentés végén találják.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	5
Cégünk	7
Szervezeti struktúra és irányítási rendszerek	14
Kutatás és fejlesztés	19
Gazdasági eredményeink	24
Fogyasztóink egészsége és biztonsága	28
Környezetvédelem	31
Egészség és biztonság	45
Munkatársaink	53
Párbeszéd az érintettekkel	58
Mellékletek	
Minőségpolitika	70
Környezetvédelmi Irányítási Rendszer tanúsítvány	71
Munkahelyi Egészségvédelmi és Biztonsági Irányítási Rendszer tanúsítvány	72
Gyógyszerbiztonsági politika	73
A Richter Csoport tagjai	74
Társadalmi adatok	76
Szójegyzet	76
GRI tartalmi index	80

Tisztelt Partnerünk, Munkatársunk! Kedves Olvasó!

Társaságunk bizonyította, hogy a nehéz időszakban – a jelenleg is hatásait érzékeltető gazdasági válságban, a bizonytalan gazdasági környezetben – is képes erős gazdasági tevékenységet felmutatni. Az elmúlt években a folyamatos kutatás és gyógyszergyártás mellett nagy hangsúlyt fektettünk a biotechnológiai üzletág kialakítására, amelynek első lépcsője a debreceni gyárépület felépítése volt, ahol a jövőben bioszimiláris fehérje hatóanyagot állítunk elő.

Hosszú távon gondolkodó céggént meg kívánunk felelni a társadalmi felelősségvállalás standardjainak, olyan belső folyamatokat működtetünk, amelyek révén üzleti tevékenységünkben szociális, környezetvédelmi, etikai és emberi jogi szempontokat érvényesítünk – szoros együttműködésben az érdekelt felekkel. Működésünk során a felelősség és a versenyképesség egyensúlyának megteremtését tartjuk szem előtt.

Társaságunk stratégiájának elengedhetetlen része a folyamatos innováció, melynek alapja az, hogy kutatási tevékenységünk eredményes legyen. Minden sikeres kutatás közelebb visz minket céljaink eléréséhez, mely az emberek életminőségének javítását, a társadalom egészét szolgálja.

Az 1901-ben alapított Richter az egyetlen olyan hazai, mára meghatározó regionális súllyal bíró gyógyszercég, amely meg tudta őrizni függetlenségét. Vállalatunk továbbra is külföldi szakmai befektető nélkül, magyar irányítással működik, ennek megfelelően a vállalatvezetés a döntések során figyelembe veszi a magyar nemzetgazdaság érdekeit.

A Richter továbbra is fontosnak tartja a transzparenciát, ezért harmadik alkalommal jelentetjük meg Fenntarthatósági jelentésünket, amely betekintést ad az elmúlt időszak gazdasági eredményeibe, társadalmi szerepvállalásába és a környezetvédelemben vállalt szerepébe.

Bízunk abban, hogy cégünk, mely korszerű, folyamatosan fejlődő vállalat, a jövőben is képes lesz a piaci környezethez való alkalmazkodásra és továbbra is meghatározó szereplője lesz a magyar gazdasági életnek.

Bogsch Erik
vezérigazgató

Tisztelt Olvasó!

Társaságunk tevékenysége továbbra is a fenntartható fejlődés három alappilléréhez, a gazdasághoz, a környezethez és a társadalomhoz kapcsolódik.

Adataink, információink forrásai nem változtak az előző jelentés óta, melyek elsősorban a Richter Gedeon Nyrt. magyarországi tevékenységére vonatkoznak. Új eleme a jelentésnek egyes leányvállalataink társadalmi szerepvállalásának bemutatása.

A jelenleg is érzékelhető válságban továbbra is átgondolt, takarékos, költségorientált gazdálkodást folytatunk, ezért vállalatunk jelenleg is stabil pénzügyi háttérrel rendelkezik. Egy 2010-ben megvalósított akvizíció következtében originális kutatási tevékenységünk kibővült: a központi idegrendszer mellett nőgyógyászati területen is folytatunk eredeti kutatást.

Hisszük, hogy a jövő gyógyszergyártása a biotechnológián alapul, és ebben versenyelőnyt kell szereznünk.

E stratégia része a német biotechnológiai közös vállalat megalapítása, a budapesti fejlesztő laboratórium és a debreceni gyárépület felépítése. Lényegesnek tartjuk, hogy az új növekedési terület, a biotechnológia felé történő elmozdulásunk indokaival – a nyilvánosságnak ezt a formáját is felhasználva –, olvasóinkat megismertessük.

A megváltozott gazdasági helyzetben is sikerült megőriznünk stabilitásunkat, piaci helyzetünket. A nehézségek ellenére az orosz piacon növekedést értünk el csakúgy, mint az USA-ban, ahol a Teva-Barr-ral együttműködve jelentős forgalomnövekedést könyvelhettünk el. Az EU-ban szembe kellett néznünk azzal, hogy a kormányzatok nyomás alatt tartják a gyógyszerárakat, a társadalombiztosítási támogatások szintjét, valamint egyre erősödik a verseny a régióban.

A pénzügyi válság idején sem csökkent, hanem tovább erősödött CSR tevékenységünk.

A 2009-ben útjára indított Richter Egészségváros program tágabb összefüggésbe helyezi az egészségmegőrzés lényegét: a megelőzés fontosságát és az egészségtudatos gondolkodás elmélyítését. Az egészségvárosok helyszínein a magas részvételi arány bizonyítja, hogy a program betölti kitűzött célját.

A környezetvédelemre továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen a gyógyszergyártás környezeti kockázata nagy, ezért kiemelt feladatunknak tartjuk a környezetvédelmi előírások betartását, új beruházásainknál az elérhető legjobb technikák alkalmazását és a környezeti hatások minimálisra csökkentését.

A Richter pályázatokon és alapítványokon keresztül továbbra is segíti a fiatal vegyészmérnökök, gyógyszerészhallgatók továbbképzését, az oktatásban kimagasló szerepet betöltő tanárokat, ugyanakkor jelen van a műszaki, orvosi és közgazdaságtudományi egyetemek pártfogói között; valamint kutatók, orvosok tudományos munkáját is támogatja.

A 2010 és 2011 közötti időszakban vállalatunk több díjat is elnyert. Kiemelt innovációs elismerésben részesültünk szív- és érrendszeri készítményünk előállításáért. Társadalmi szerepvállalásunkat CSR Hungary 2011 díjjal ismerték el, a Menedzserek Országos Szövetsége pedig Richter Gedeont választotta az év történelmi üzletemberének. 2011-ben a Richter márkanév elnyerte a Business Superbrands és a MagyarBrands kitüntetését. A Richter Kémiai Kutató- és Irodaépülete,

illetve uszodája számos építőipari díjban részesült 2010-ben.

Elkötelezettek vagyunk a Társaság fenntartható fejlődéséért tett erőfeszítéseinek bemutatásában. Több mint százéves vállalatunk gazdasági felelőssége, hogy korszerű, elérhető árú készítményekkel álljon a lakosság gyógyításának szolgálatában. Jogi felelősségünk, hogy teljesítsük a jogrend követelményeit, etikai felelősségünk pedig azt jelenti, hogy a jogi felelősségen túl követjük a társadalmi normák előírásait is. Hisszük, hogy a megalapozott gazdasági eredmény és az etikus üzleti magatartás szoros kapcsolatban állnak egymással. Továbbra is feladatunknak tartjuk, hogy minél hatékonyabb készítményeket fejlesszünk ki, megtartsuk piaci stabilitásunkat. Elkötelezettek vagyunk a fenntartható fejlődés iránt.

2012. július 31.

- 1901** Richter Gedeon (1871–1944) gyógyszerész kérelmet nyújt be a budapesti Sas gyógyszertár üzleti jogának megvásárlására. Ezt a dátumot tekintjük a Richter gyár születésnapjának.
- 1906** Richter Gedeon gyártelep létesítése céljából megvásárolja Budapesten a kőbányai Cserkesz utca 63. szám alatti, 3525 négyzetméter nagyságú telket, amelyen hatósági engedély birtokában a gyár megkezdte termelését 1907-ben.
- 1908** Az első külföldi képviselő létrehozása Olaszországban.
- 1923** A vállalat családi részvénytársasággá alakul Richter Gedeon Vegyészeti Gyár néven, 50 millió korona alaptőkével. Zágrábban megalakul az első külföldi leányvállalat.
- 1925** Biológiai értékmérő laboratórium létesül, elsőként a magyar gyógyszeriparban.
- 1931–1935** A vállalat tíz leányvállalatot alapít külföldön.
- 1939** A vállalatot hadiüzemmé nyilvánítják.
- 1942** Richter Gedeont a zsidótörvények miatt elbocsátják vezérigazgatói állásából, sőt egy időre a gyárból is kitiltják.
- 1944** Érdemeire való tekintettel a hatóságok engedélyezik Richter Gedeon számára, hogy szaktanácsadóként dolgozhasson tovább, sőt 1944 augusztusában mentesítik a zsidótörvények hatálya alól. A német megszállást követően a vállalat igazgatósága lemond, szakmai vezetők veszik át a gyár irányítását. Richter Gedeon svájci útlevél birtokában sem hagyja el az országot. 1944 december végén egy nyilas osztag sokadmagával elhurcolja, és a Dunába lövi.
- 1945** Újraválasztják a vállalat igazgatóságát, és a munkavállalók érdekképviselőre üzemi bizottságot alakítanak, amely részt kap a vállalat irányításából. A szakmai folytonosságot Pillich Lajos volt műszaki igazgató képviseli az igazgatóságban.
- 1948** A vállalatot államosítják, megkezdődik a tervgazdálkodás évtizedekig tartó korszaka.
- 1949** Megtervezik a gyár rekonstrukciós munkálatait.
- 1950** Megkezdődnek a gyár rekonstrukciós munkái.
- 1951** A vállalat nevéből törlik a Richter márkanevet. A vállalat új elnevezése Kőbányai Gyógyszerárugyár.
- 1954** Budapesten felavatják a Soroksári úti B12-gyártó üzemet.
- 1967** A Dorogi Szénfeldolgozó Vegyipari Vállalat beolvasztása a Kőbányai Gyógyszerárugyárba.
- 1972** A Themis Chemicals Ltd. közös vállalat irányításával B12 üzem épül Indiában, Vapiban.
- 1979** Farmakológiai kutatóközpont épül.

- 1989** Megkezdí működését a Dorogi Hulladékégető közös vállalat. Átadják az újonnan épült Biotechnológiai Kutató Központot.
- 1990** Hazai szakmai vezetés alatt újralakul a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.
- 1993** A FÁK piaci jelenlét kialakítása: Gedeon Richter Ukrfarm néven ukrán-magyar vegyesvállalat alapítása, Pharmarichter néven orosz-magyar vegyesvállalat létrehozása.
- 1994** A régió első gyógyszercegeként, a Richter részvényei nyilvános kibocsátás keretében tőzsdére kerülnek. Kezdetét veszi a privatizációs program, amely a társaságban lévő állami tulajdonrész fokozatos csökkentését eredményezi. Megalakul a Richter referenciapatika hálózata.
- 1995** A privatizáció következő szakaszának sikeres lebonyolítása, melynek során az állami tulajdonrész 43,6%-ra csökken.
- 1997** A privatizáció újabb szakaszának sikeres lebonyolítása, alaptőkeemelés egymillió darab új részvény kibocsátásával. Az állami tulajdonrész 25,2%-ra csökken.
- 1998** A Richter Gedeon Rt. megvásárolja a román államtól a marosvásárhelyi Armedica gyárat, a Gedeon Richter Romania S.A. elődjét.
- 1999** A Magyar Kémia Oktatásért Díj alapítása. Megkezdí működését Oroszországban a Gedeon Richter-Rus gyár.
- 2001** A Társaság 100 éves. A Rátz Tanár Úr Életműdíj alapítása.
- 2002** A Richter Csoport új tagja a GZF Polfa gyógyszergyár, jelenlegi nevén Gedeon Richter Polska. A Richter Gedeon a Magyar Egészségügyért Alapítvány alapítása.
- 2004** Az ÁPV Rt. az állami tulajdonú Richter részvényekre cserélhető kötvényt bocsát ki zárt körben, amelynek lejárt 2009. E konstrukció biztosítja, hogy az állam öt évig tulajdonos marad a társaságban 25%-ban. Richter-Themis Medicare néven új, jellemzően hatóanyaggyártó vállalat alapítására kerül sor Indiában.
- 2005** A Biotechnológiai Kísérleti Félüzem átadása.
- 2006** A Technológiai Kísérleti Nagylaboratórium átadása.
- 2007** A Társaság kutatói birtokba veszik az újonnan épült Kémiai Kutató- és Irodaépületet. Németországban Richter-Helm néven biotechnológiai vegyesvállalat alapul, amely korszerű üzemet is működtet.
- 2009** A 2004-ben kibocsátott átcserélhető kötvények lejártakor az MNV Zrt. újabb Richter részvényekre átcserélhető kötvényeket bocsát ki. A részvények megtartásával a magyar állam célja a Richter stratégiai függetlenségének biztosítása további öt évre.
- 2010** Újabb akvizíciók keretében a Társaság felvásárolja a svájci PregLem céget és a német Grünenthal nőgyógyászati üzletágát.

Az 1901-ben alapított Richter Gedeon Nyrt. az egyetlen olyan hazai, mára Közép-Kelet-Európa legnagyobb gyógyszercege, amely meg tudta őrizni függetlenségét: külföldi

szakmai befektető nélkül, magyar irányítással működik. A Társaság hazánkban közel ötezer embernek ad munkahelyet, Magyarországon folytat kutatási tevékenységet, valósít meg

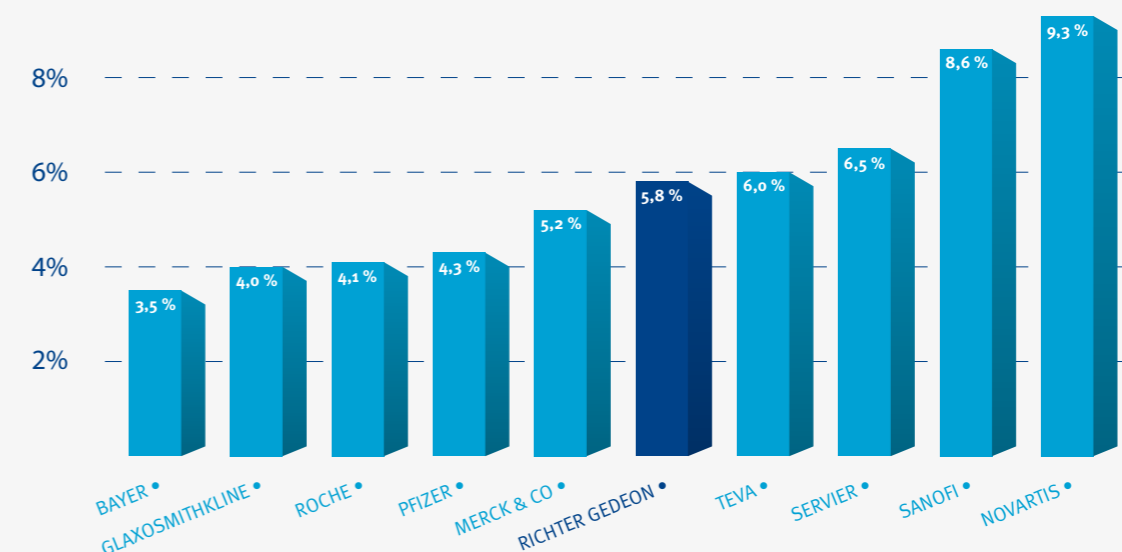
beruházásokat, fizet adót. Szinte valamennyi terápiás területen kínál korszerű, elérhető árú készítményeket.

A Richter márkanév világszerte ismert. Társaságunk termékei között originális, generikus és licenckészítmények egyaránt megtalálhatók. Kivételes figyelmet fordítunk a központi idegrendszerre ható, a szív- és érrendszeri, az emésztőrendszeri készítmények és az orális fogamzásgátlók fejlesztésére és gyártására. Termékpalettánkat folyamatosan bővítjük új készítmények bevezetésével. A Richter Gedeon a közép-kelet-európai cégek közül egyedülálló, öt világrészre kiterjedő piachálózatot rendelkezik, termékei így a világ csaknem száz országába eljutnak. 38 országban összesen öt gyártóhellyel, 29 képviseleti irodával, valamint 35 kereskedelmi leányvállalattal és nagykereskedelmi vállalattal vagyunk jelen. A magyar cégek közül egyedülálló érdekeltségi piachálózatunk felöleli az Európai Unió számos országát, az Amerikai Egyesült Államokat, a FÁK országait és Japánt, valamint a keleti térséget. Kiterjedt marketing és disztribúciós hálózatot működtetünk Magyarországon, a Független Államok Közössége országaiban és Európában is.

Az innováció kiemelt szerepet tölt be a Társaság stratégiájában. Az originális kutatás mellett generikus készítményfejlesztéssel, illetve kémiai eljárásfejlesztéssel foglalkozunk. Ezer főből álló, elismert kutatógárdánk a központi idegrendszerre ható – elsősorban a skizofrénia, a depresszió, a szorongás és a kognitív zavarok kezelésére szolgáló – szerek kutatására összpontosít. Számos kutatási területen partnercégekkel működünk együtt.

A magyarországi gyártók közül, illetve a közép-kelet-európai régióban is a Richter költ a legtöbbet kutatás-fejlesztésre: átlagosan árbevétele 10 százalékát, 2010-ben 25,5, 2011-ben 28,7 milliárd forintot. Kiemelkedő innovációs tevékenysége elismeréseként 1996-ban a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) a Richtert, mint a legaktívabb szabadalmi bejelentőt, aranyéremmel tüntette ki; míg a Magyar Innovációs Szövetség hatóanyagok kifejlesztéséért 2010-ben hatodik alkalommal Innovációs-díjban részesítette a céget.

Az első tíz gyógyszergyártó Magyarországon piaci részesedés szerint (2011)

A Richter Magyarországon mintegy százféle gyógyszert gyárt, több mint 170 kiszerelési formában. A termékcsomagolás korszerűsítése a jelentéstételi időszak során a következő új készítmények forgalomba hozatalával folytatódott:

2010-ben Magyarországon bevezetett új termékek

TERMÉK	HATÓANYAG	TERÁPIÁS TERÜLET
TYSABRI*	nataluzimab	központi idegrendszeri, sclerosis multiplex
XETER	rosuvastatin	szív- és érrendszeri, koleszterincsökkentő
LUNALDIN*	fentanyl	központi idegrendszeri, kábító fájdalomcsillapító
DUALMID	tamsulosine+finasteride	urológia, jóindulatú prosztata-megnagyobbodás
MAMMOZOLE*	anastrozole	onkológia
NINIVET*	letrozole	onkológia
OCULOPLUS*	luteine	szemészet
SYMICIA	drospirenone+ethinyl estradiol	nőgyógyászat, orális fogamzásgátló
NEBIBETA*	nebivolol	szív- és érrendszeri vérnyomáscsökkentő

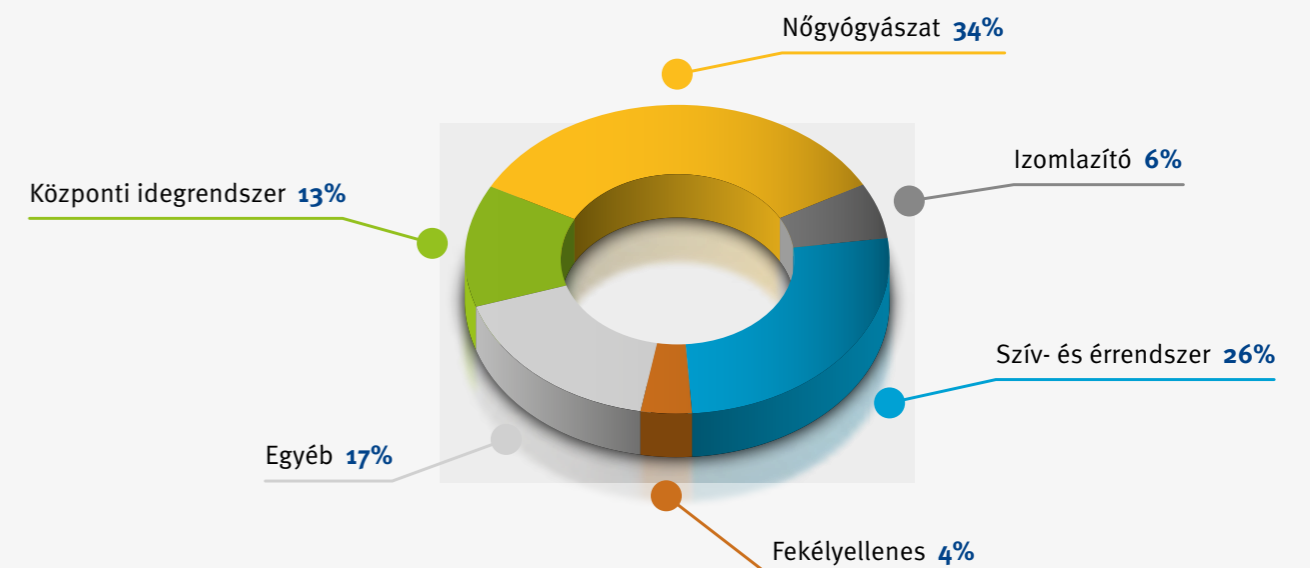
* licenctermékként átvett készítmény

2011-ben Magyarországon bevezetett új termékek

TERMÉK	HATÓANYAG	TERÁPIÁS TERÜLET
GLUCOSTABIL	gliclazide	diabétesz ellen
GRAVIDA*	vitaminok	nőgyógyászat, terhesgondozás
NORTIVAN*	valsartan	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
NORTIVAN HTC*	valsartan + hydrochlorothiazide	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
PARNASSAN	olanzapine	központi idegrendszer, antipszichotikum
SAVULIN*	levofloxacin	antibiotikum, bakteriális fertőzések ellen
SILDEREC*	sildenafil	urológia, merevedési zavarok
EONIC*	montelukast	légzőszervi, asztma elleni
VIDOTIN KOMB	perindopril + indamapid	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő

* licenctermékként átvett készítmény

Termékek terápiás területek szerint (2011)

Vezető termékek (2011)

TERMÉK	HATÓANYAG	TERÁPIÁS TERÜLET
ORÁLIS FOGAMZÁS-GÁTLÓK	hormonok	nőgyógyászat
CAVINTON	vinpocetine	központi idegrendszeri
PANANGIN	asparaginátok	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
LISOPRESS	lisinopril	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
MYDETON / MYDOCALM	tolperisone	izomlazító
VEROSPIRON	spironolactone	szív- és érrendszeri, vizelethajtó
QUAMATEL	famotidine	gasztrointesztinális, fekélyellenes
LISONORM	lisinopril+amlodipine	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
XETER / MERTENIL / ZARANTA / ROSTAT	rosuvastatin	szív- és érrendszeri, koleszterincsökkentő
NORMODIPINE	amlodipine	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő

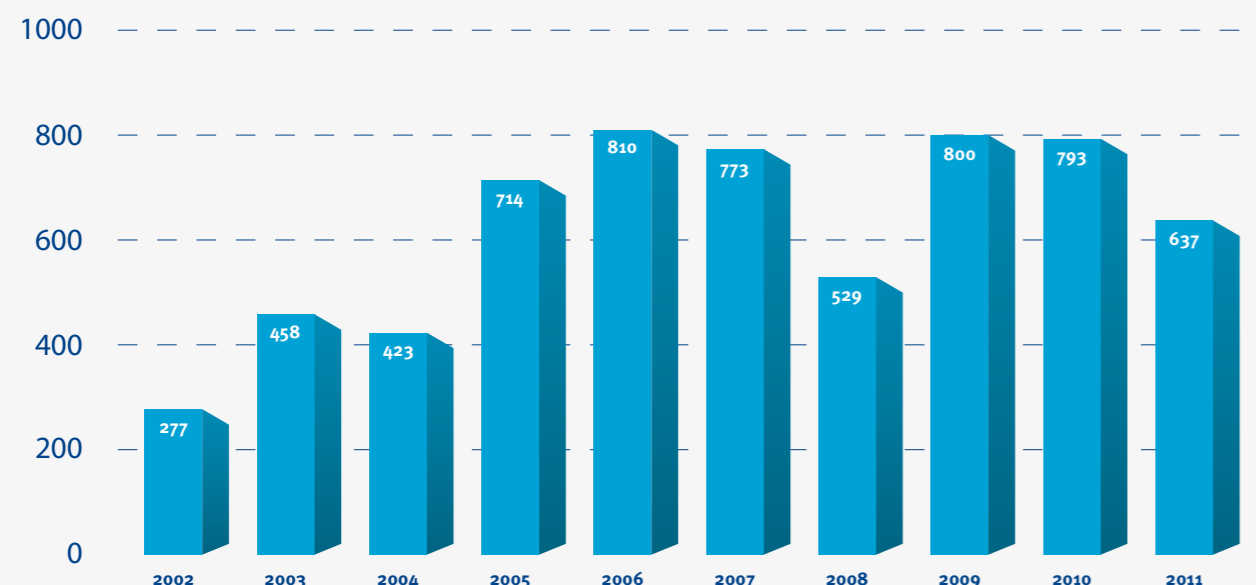
23.50	UNCH	-23.30	22.90	22.76	23.73	10.700.000	10.000.000	10.000.000
88.27	UNCH	-47.20	47.28	00	00	1.000.000	1.000.000	1.000.000
56.50	UNCH	-35.30	38.90	36.76	36.06	1.700.000	1.000.000	1.000.000
87.03	-82	↓	-85.00	87.95	88.54	87.01	4.300.000	10.000.000
21.17	-87	↓	+19.53	32.15	21.71	21.13	2.700.000	10.000.000
53.68	+18	↑	-53.60	53.85	53.84	52.74	57.000.000	10.000.000
14.71	-05	↓	-14.71	14.74	14.89	14.53	37.000.000	10.000.000
	10	↓	-77.00	78.35	77.87	77.34	6.700.000	10.000.000

Tőzsdei jelenlét

Társaságunk 1990-ben – a privatizációs folyamat első lépéseként – alakult át részvénytársasággá. A Richter névre szóló törzsrészcéget 1994. november 9-én vezették be a Budapesti Értéktőzsdére. Ugyanebben az évben, a kelet-közép-európai régió történetében elsőként vezette be cégünk papírjait a londoni SEAQ-ra.

A Társaság tőzsdei értéke követte a részvényárfolyamok alakulását, így módon 2011 végére 637 milliárd forintos szinten állt, 19,6 százalékkal alacsonyabban, mint 2010. december 31-én. Euróban kifejezve a tőzsdei érték 31 százalékos csökkenés után a 2010. év végi 2,9 Mrd €-ről 2 Mrd €-ra csökkent.

A Társaság tőzsdei értéke (Mrd Ft)

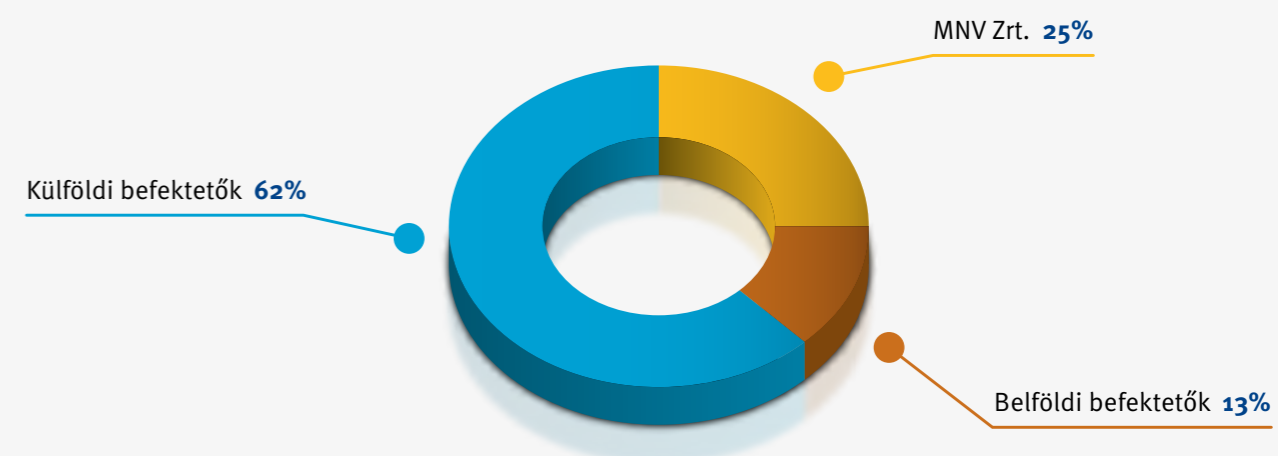
Tulajdonosi szerkezet

Társaságunk tulajdonosi szerkezetében jelentős változás nem következett be 2011-ben. A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV Zrt.) tulajdonában változatlanul a részvények 25%-a van, a belföldi befektetők aránya 13%, miközben a külföldi befektetők aránya 62%.

A Richter tulajdonosi szerkezete:

	2011. DECEMBER 31.	
	törzsrészcégek (db)	jegyzett tőke (%)
BELFÖLDI TULAJDONOSOK	6 898 705	37,01
MNV ZRT.	4 700 370	25,22
NYUGDÍJREFORM ÉS ADÓSSÁGCSÖKKENTŐ ALAP	957 021	5,13
ÖNKORMÁNYZATOK	100	0,00
INTÉZMÉNYI BEFEKTETŐK	596 859	3,20
MAGÁNBEFEKTETŐK	644 355	3,46
KÜLFÖLDI TULAJDONOSOK	11 599 041	62,24
INTÉZMÉNYI BEFEKTETŐK	11 527 116	61,85
EBBŐL BANK OF NEW YORK MELLON	929 512	4,99
EBBŐL ABERDEEN ASSET MANAGEMENT PLC.	2 503 184	13,43
EBBŐL SKAGEN KON-TIKI VERDIPAPIRFOND	968 258	5,20
MAGÁNBEFEKTETŐK	71 925	0,39
SAJÁT RÉSZVÉNYEK	134 949	0,72
NEM NEVESÍTETT TULAJDON	4 791	0,03
JEGYZETT TŐKE	18 637 486	100,00

Tulajdonosi szerkezet (2011)

A Társaság működése

Társaságunk az etikus üzleti magatartás követelményeinek megfelelően, a jogszabályi és hatósági előírásokat betartva, a Budapesti Értéktőzsde Felelős Társaságirányítási Ajánlásait követi.

A Társaság működését az Alapszabály és a Szervezeti Működési Szabályzat határozzák meg. Ezek mellett az alapvető dokumentumok mellett az igazgatósági és közgyűlési határozatok, szabályzatok (egy-egy folyamatra vonatkozóan), vezérigazgatói, vezérigazgató-helyettesi és igazgatói utasítások, valamint körlevelek szabályozzák a Társaság operatív működését.

A Társaság legfőbb szerve a **Közgyűlés**, amely a részvényesek összességéből áll. Az éves rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik többek között az éves pénzügyi beszámoló elfogadására és az adózott eredmény felhasználására vonatkozó döntés; az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság tagjainak megválasztása, illetve visszahívása; a könyvvizsgáló kinevezése; az Alapszabály módosítása, és minden olyan döntés, amely a Társaság alaptőkéjére számottevő hatással van; végezetül minden egyéb, az Alapszabályban a Közgyűlés hatáskörébe rendelt kérdés.

Az Igazgatóság a Társaság legfőbb döntéshozatali szerve, kivéve azokat a kérdéseket, amelyek közvetlenül a részvénytulajdonosok döntési jogkörébe tartoznak. Az Igazgatóság tevékenységét a Társaság Alapszabálya, a Közgyűlés határozatai és a mindenkor hatályos jogszabályok szerint végzi. [Az Igazgatóság a tevékenységét illetően a részvényesek felé – elsősorban a közgyűlés keretében – tartozik elszámolással.](#)

Az **Igazgatóság** feladatkörében áttekinti és jóváhagyja a Társaság jövőképét, stratégiai irányelveit és programjait, valamint a szokásos üzletmeneten túlmutató tranzakcióit. Nyomon követi és rendszeresen értékeli a Társaság teljesítményét, valamint az ügyvezetés tevékenységét. Hatáskörébe tartozik a vezérigazgató kiválasztása, szerződtetése, teljesítményének értékelése és javadalmazásának meghatározása. Biztosítja a jogszabályokban és az etikai kódexbe foglalt normák betartását és érvényesülését.

Az Igazgatóság tagjai:

William de Gelsey, elnök	Lantos Csaba
Bogsch Erik, vezérigazgató	Christopher William Long
Dr. Gulácsi Gábor	Dr. Mészáros Tamás
Horváth Gergely	Dr. Perjés Gábor
Dr. Koltay Jenő	Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter
Dr. Kovács László	

Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja meg, esetenként legfeljebb öt évre. A Testület tagjainak többsége – 11 közül 8 – nem áll a Társaság alkalmazásában. A Társaság álláspontja szerint az Igazgatóság független tagjai semmilyen gazdasági vagy egyéb anyagi természetű kapcsolatban nem állhatnak a Társasággal, és feladatuk az, hogy az ügyvezetéstől független véleményt nyilvánítsanak a testület tanácskozásain és elfogulatlanul ítélik meg annak döntéseit. Az Igazgatóság elnökét az Igazgatóság tagjai maguk választják meg a független tagok közül.

Az Igazgatóság havonta ülésezik, meghatározott munkaterv alapján tekinti át a Társaság üzleti tevékenységét. A munka hatékonysága érdekében az Igazgatóság az előzetesen megküldött felkészítő anyagokat átolvasva és az egyes területekért felelős meghívott vezetőket meghallgatva tárgyalja meg a napirenden lévő kérdéseket. Rendkívüli esetben az Igazgatóság elnöke soron kívüli, telefonkonferenciával bonyolított igazgatósági ülést és faxon történő szavazást is elrendelhet.

Az Igazgatóságon belül két albizottság működik legalább három taggal, akik a külső (független) igazgatósági tagok közül kerülhetnek ki. A **Társaságirányítási és Jelölő Albizottság** az igények figyelembevételével javaslatot tesz az Igazgatóság részére annak célszerű létszámára és feladatára vonatkozóan. Az albizottság további feladatai közé tartozik az igazgatósági taggá válás feltételeinek megállapítása, a lehetséges jelöltek felmérése, tájékozódás a jelöltek végzettségéről, illetve szakmai előéletéről, továbbá a társaságirányítási alapelvek nyomon követése és javaslattevés a szükséges változtatásokra. A **Javadalmazási Albizottság** javaslatot tesz a megválasztott tisztségviselők éves, illetve hosszú távú céladatainak megállapítására. Az albizottság további feladatai közé tartozik a pénzbeli javadalmazás, illetve részvényjuttatás által megvalósuló vállalati ösztönzési rendszerek Igazgatóság részére történő véleményezése, valamint a vezérigazgató kompenzációjára tett javaslat előkészítése.

A Társaság működésének ellenőrzését a **Felügyelő Bizottság** végzi. A Felügyelő Bizottság tagjait a Közgyűlés választja meg, esetenként legfeljebb három évre. A gazdasági társaságokról szóló törvény előírásainak megfelelően a Felügyelő Bizottság tagjainak 1/3-át a Társaság munkavállalói delegálják, a többi tag a Társaságtól független személy.

A testület a jogszabályok előírásainak megfelelően havonta ülésezik, továbbá minden olyan alkalommal, amikor ezt a Társaság operatív tevékenysége megkívánja. A testület javaslatot terjeszt az Igazgatóság elé, megtárgyalja a Társaság stratégiáját, pénzügyi eredményeit, beruházási politikáját, illetve belső vizsgálati és ellenőrzési rendszerét. Megbeszélései alkalmával a Felügyelő Bizottság rendszeres és megfelelően részletezett tájékoztatást kap a Társaság irányításáról, elnöke tanácskozási joggal részt vesz az igazgatósági üléseken.

A Felügyelő Bizottság tagjai:

Balaskó András
Dr. Chikán Attila
Erős József
Fodor Jenő
Jánokiné Dr. Balogh Mária
Dr. Simon Kis Gábor
Sugár S. András
Tóth Gábor

A Társaságnál háromtagú Audit Bizottság működik, amelynek tagjait a Közgyűlés a Felügyelő Bizottság független tagjai közül választja. Az Audit Bizottság felelős a Társaság belső számviteli rendjének ellenőrzéséért.

Az Audit Bizottság tagjai:

Dr. Chikán Attila
Erős József
Jánokiné Dr. Balogh Mária

Az Ügyvezetés feladata a Társaság operatív tevékenységének irányítása. A testület elnöki teendőit a Társaság vezérigazgatója látja el. Annak érdekében, hogy a testület a stratégiai célkitűzések megvalósítására összpontosítson, kizárólag az ügyvezetés tagjai vesznek részt a munkában. A fenntartható fejlődés alapelveinek figyelembe vétele elsősorban a vezérigazgató, de az irányítása alá tartozó területet illetően minden felső- és középszintű feladata.

Az Ügyvezetés tagjai:

Bogsch Erik	vezérigazgató
Dr. Gulácsi Gábor	gazdasági vezérigazgató-helyettes
Kovács Lajos	műszaki igazgató
Kováts Sándor	kereskedelmi igazgató
Radó András	termelési és logisztikai igazgató, vezérigazgató-helyettes
Dr. Szombathelyi Zsolt	kutatási igazgató
Dr. Thaler György	fejlesztési igazgató

A Társaságnál az alábbi testületek üléseznek:

- Ügyvezetőségi értekezlet: hetente egyszer ülésezik az aktuális témákról.
- Nemzetközi értekezlet: kéthetente ülésezik a Társaságot érintő aktuális nemzetközi vonatkozású témákról.
- Termelési értekezlet: kéthetenként tart értekezletet a termeléssel és értékesítéssel kapcsolatos kérdésekről.
- K+F értekezlet: kéthetente tart megbeszélést az aktuális fejlesztési témákról.
- Vezérigazgatói tájékoztató: a Társaság aktuális gazdálkodási helyzetéről tájékoztató jelleggel tartott megbeszélés, alkalmanként.
- Kutatási tanács: stratégiai jellegű fejlesztési kérdésekben a vezérigazgató tanácsadó testülete. Havonta tartott ülésein felkért külső szakértők vesznek részt.
- Műszerbizottság: esetenként ülésezik műszerstratégiai, -fejlesztési, -pótlási kérdésekben.

Irányítási rendszerek, etikai alapelvek

A gyógyszeripar tevékenységéből eredően szigorúan szabályozott keretek között működik. Kutatási és termelési tevékenységünket a mindenkor aktuális GXP elvek betartásával – GLP (Good Laboratory Practice – helyes laboratóriumi gyakorlat), gyártási tevékenységünket a GMP (Good Manufacturing Practice – szabályos gyógyszergyártási irányelvek), klinikai vizsgálatainkat a GCP (Good Clinical Practice – gyógyszervizsgálatok helyes klinikai gyakorlata) – végezzük. Ezekről részletesebben beszámoltunk 2008–2009. évi

Fenntarthatósági jelentésünk Fogyasztóink egészsége és biztonsága című fejezetében. Környezetvédelmi tevékenységünket az először 2001-ben, majd az azóta többször tanúsított ISO 14001:2004 szabvány szerinti Környezetközpontú Irányítási Rendszer szerint végezzük, munka- és egészségvédelmi tevékenységünket pedig a 2006. év elején tanúsított OHSAS 18001:2007 szabványnak megfelelő Munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszere szerint. Alapvető gazdasági felelősségünk jó minőségű és kedvező árú készítményekkel

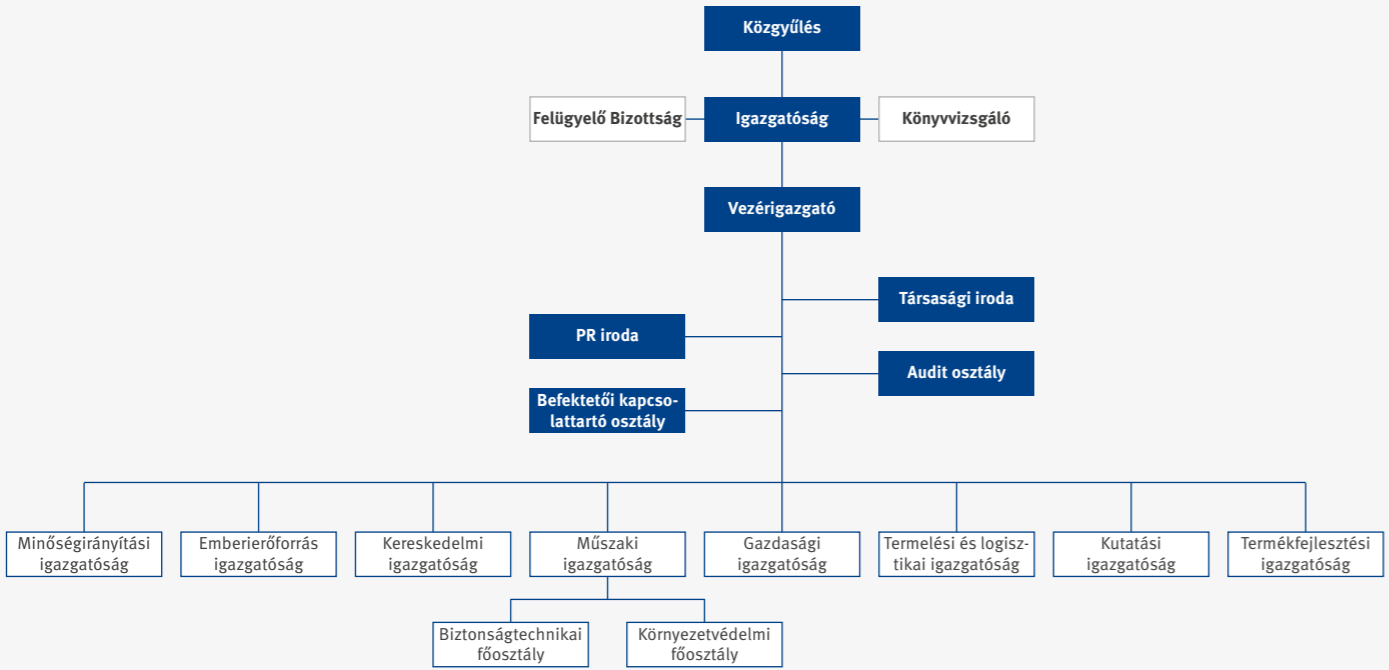

KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS

állni a lakosság gyógyításának szolgálatában. Erre és jogi felelősségünkre épül etikai felelősségünk, amely a társadalmi normák követését is tartalmazza. Ezért mind üzleti kapcsolatainkban, mind a betegek irányában az etikus magatartás szabályait követjük. Meggyőződésünk, hogy a megalapozott gazdasági eredmény és az etikus üzleti magatartás szoros kapcsolatban állnak egymással. Ugyanakkor dolgozóinktól is elvárjuk, hogy betartsák etikai elveinket.

Etikai kódexünk részletezi munkatársaink kötelezettségeit, Társaságunkkal szemben tanúsítandó magatartását, a diszkrimináció tilalmát, a gazdasági verseny etikáját, a vesztegetés, az ajándékok elfogadásának tilalmát és a vendéglátás, valamint a szállítókkal, vállalkozókkal, vevőkkel és a médiával való kapcsolattartás részletes szabályait. Az etikai normák mellett szigorú törvényi szabályozás írja elő vényköteles termékeink reklámtilalmát.

A Richter Gedeon Nyrt. fő szervezeti egységei

A Társaság növekedésének és magas szintű jövedelmezőségének fenntartása érdekében a Richter stratégiai célkitűzése a magas hozzáadott értékkel rendelkező tevékenységek arányának további növelése. Ennek érdekében a piaci értékesítés súlypontját a generikus termékekről – amelyeknél az elmúlt években a piaci környezet a folyamatos árcsökkentések és a kiéleződő verseny következtében kedvezőtlenül alakult – az innovatív termékekre helyezük át. E célkitűzés megvalósításához kutatás-fejlesztési tevékenységünket három fő területre összpontosítjuk: a kismolekulás eredeti gyógyszerkutatásra a központi idegrendszeri kórképek területén, a biotechnológiai platformra épülő bioszimiláris fejlesztésre, valamint nőgyógyászati betegségekben originális termékek klinikai fejlesztésére. Az innovatív termékek sikeres piacra hozatalával a cég exporttevékenysége tovább bővül, és egyre több emberhez jutnak el a világviszonylatban is legkorszerűbb terápiák.

Cariprazine és társai

A kismolekulás originális kutatásunk legutóbbi mérföldköve a cariprazine nevű molekula klinikai Fázis III. vizsgálatainak sikeres lezárása volt skizofrénia és mánia indikációban. Jelenleg a vegyület törzskönyvi dokumentációjának az összeállítása zajlik az USA és Oroszországban történő törzskönyvezéshez. A fenti indikációban való európai törzskönyvezéshez további klinikai vizsgálatok szükségesek, melyek jelenleg előkészítés alatt állnak. A cariprazine-nal emellett további Fázis III. vizsgálatok is folynak depressziós kórképekben. Egy másik eredeti gyógyszervegyületünk Fázis II. klinikai szakaszban van üzleti kopás (oszteoarthritis) kórképben, egy harmadik, szorongásoldó hatású molekulánkat pedig Fázis I. vizsgálatokban teszteljük. Ezenfelül több mint tíz projektünk van preklinikai fejlesztési vagy kutatási fázisban.

A Társaság az elmúlt évben a kismolekulás originális K+F 2020-ig kitekintő stratégiaalkotásának keretében jelentős fókuszálást hajtott végre a megcélzott terápiás indikációkat illetően: erőfeszítéseinket a jövőben elsősorban a kognitív zavarok, az elhízás, a migrén profilaktikus kezelése és az autizmus területeire koncentrálnak. A Társaság 2007-ben kezdődött erőteljes biotechnológiai fejlesztése eredményeként 2012-ben avatjuk fel Közép-Európa legmodernebb biotechnológiai üzemét Debrecenben. A zöldmezős beruházásként épülő üzem a Debreceni Egyetemmel és a város önkormányzatával közösen alkotott innovatív gyógyszeripari klaszter részeként nemcsak tudományos, technológiai szempontból kiemelkedő jelentőségű, de számottevő regionális munkahelyteremtést is megvalósít.

Gyógyszerfejlesztés biotechnológiai módszerekkel

A Richter több mint 110 éves története során mindvégig fontos szerepe volt a biotechnológiának. Kezdetben, az elmúlt század első felében, a biotechnológia az élőlények által termelt biológiailag aktív anyagok kivonatával szolgálta a gyógyítást. A Richterben ennek jegyében a hormon tartalmú szervkivonatból organoterápiás készítményeket állítottak elő. A nagy nemzetközi áttörést hozó inzulin extrakciós gyártását is gyorsan meghonosította a Társaság. Az ötvenes évek óta az úgynevezett „modern biotechnológia” is jelen volt a cég életében: ez mikrobák életfolyamatainak reakcióit használta fel a gyógyszerek, elsősorban a B12 vitamin és a szteroid vegyületek előállításánál során bizonyos lépéseknél (biokonverzió vagy bioszintetikus fermentáció).

Nemrégiben a „rekombináns biotechnológia” korszaka gyökeres változást hozott a biotechnológia történetében. A genetikai anyag felfedezése és a hozzá kapcsolódó kutatások lehetővé tették, hogy sejt kultúrákat képessé tegyünk számukra teljesen idegen fehérjék termelésére. A kívánt fehérje szekvenciájának ismeretében, az úgynevezett genetikai szerkezetet létrehozva, majd azt a gazdasejtbe ültetve létrehozuk a módosított gazdasejtet. A fermentációs fázisban a gazdasejtek előállítják a kívánt fehérjét. A következő szakaszban, különböző tisztítási lépések után már a megfelelő minőségű fehérjével rendelkezünk. A humán inzulin volt az első rekombináns fehérje, amely a 80-as években a sertés inzulin

helyére lépve modernizálta és biztosabbá tette a cukorbetegség kezelését. Azóta rengeteg rekombináns biotechnológiai úton gyártott terápiás fehérje van a piacon. Ezek vagy valamilyen hiánybetegséget gyógyítanak – a növekedési hormon az alacsony növést, az erythropoietin a vérszegénységet, az inzulin a diabéteszt, a filgrastim az alacsony neutrofil fehérvérsejtszámot a vérben –, vagy leginkább az onkológiai (pl. emlőrák, gyomorrák, tüdőrák stb.) és autoimmun betegségek (ízületi gyulladás, a belek gyulladásával járó Crohn betegség, a pikkelysömör stb.) területén fejtenek ki terápiás hatást.

A terápiás fehérjék pontos másolatának, azaz generikumának előállítása a molekula mérete és bonyolult szerkezete miatt nagyon nehéz. Ugyanakkor a szabadalmak lejártakor jelentős az igény arra, hogy olcsóbban is hozzá lehessen jutni az azonos hatékonyságú biztonságos gyógyszerekhez. Ennek megfelelően jött létre az ún. biohasonló (bioszimiláris) termék kategória és az ehhez tartozó törzskönyvezési lehetőség, mellyel Társaságunk élni kívánt. Az elsőként bevezetett terápiás fehérjékhez képest az onkológiai és autoimmun terápiában alkalmazott monoklonális ellenanyagok (mAb-ok – az angol monoclonal antibody elnevezésből) a fehérjék között is kimagaslóan nagy molekula méretűek: átlagosan 150 kDa, míg például az inzulin 12 kDa, a filgrastim 18,8 kDa, a növekedési hormon pedig 20 kDa méretű. A biohasonló monoklonális ellenanyagok előállítása így még nagyobb kihívást jelent.

A Richter 2006-ban határozta el, hogy rekombináns technológiával biohasonló gyógyszer-molekulákat fejleszt. K+F portfóliójába így 2007-ben mikrobiális és emlőssejttel termelhető biohasonló fehérjék is bekerültek, köztük monoklonális ellenanyagok. A bakteriális fejlesztésért és gyártásért a Helm céggel közös Richter-Helm vállalkozás felelős Németországban, az emlőssejtes gyártás pedig Budapesten és a debreceni biotechnológiai üzemben fog megvalósulni. Az emlőssejtes fejlesztés 2007 óta zajlik a budapesti telephelyen, ahol a 10ml térfogatban kifejlesztett fermentációs eljárást az 1000L-es térfogatig méretnövelik. Ezek után az 1000L-es technológiát a debreceni üzem a végleges, 5000L-es térfogatra növeli. A tervek szerint ezen üzemek 2016–2017-ben gyártanak a piacra lépéshez először biohasonló fehérjéket.

A fejlesztés kiterjedt analitikai módszerfejlesztést igényel, a biohasonlóság bizonyítása az elektroforézisen, folyadékromatográfián, PCR-en alapuló

módszereken keresztül a sejtes biológiai mérésekig terjed. A sejtes, in vitro rendszerben mért adatok széles spektrumú panelje kiváltani látszik az állatkísérleteket, a biohasonló molekula megfelelő analitikai karakterizálás után a humán vizsgálatok szakaszába léphet. A klinikai vizsgálatok során a hatékonyságot és a biztonságosságot is újra bizonyítani kell, szemben a kismolekulás generikusokkal, amelyeknél az analitikai vizsgálatokon felül csak bioekvivalencia vizsgálatok szükségesek az originátorral való azonosság igazolására. A biohasonló ellenanyagok fejlesztésére vonatkozó útmutatások azonban még nem érték el végleges állapotukat sem Európában, sem Amerikában; a hatóság a fejlesztésekkel párhuzamosan alakítja a szabályozási környezetet.

A Richter hat biohasonló projekten dolgozik elsősorban rákos és immunológiai betegségek területén, jelenleg egy projektünk jutott el a klinikai kipróbálásig.

Nőgyógyászati terjeszkedés

A vállalat növekedési stratégiájának egyik kulcseleme a nőgyógyászati termékportfólió folyamatos bővítése, valamint a nyugat-európai terjeszkedés. A nőgyógyászati termékportfólió erősítéseként a vállalat stratégiájában megjelent egyrésről az innovatív termékek fejlesztése, valamint a korábban meghatározó fogamzásgátláson kívül új nőgyógyászati indikációs területek felé való mind hangsúlyosabb nyitás. A stratégia ezen elemeinek megvalósításában jelentettek kiemelkedő fontosságú lépést a Richter Csoport 2010-es akvizíciói, melynek során a német Grünenthal cég orális fogamzásgátló termékportfóliójának átvételére, valamint a svájci székhelyű Preglem vállalat felvásárlására került sor. Miközben a Grünenthal orális fogamzásgátló portfóliójának átvétele az európai lefedettséggel rendelkező orvoslátogatói és marketinghálózat kiépítésének alapját jelentette, addig a Preglem felvásárlásával egy innovatív, a méhmióma preoperatív kezelésére alkalmas termék került a vállalat birtokába. A forgalombahozatali engedély megszerzését követően megkezdjük a termék európai bevezetését, elsőként Németországban és Angliában. Az előttünk álló években Európa-szerte bevezetjük a terméket, miközben továbbra is aktívan kutatjuk a kielégítetlen orvosi igényt jelentő nőgyógyászati indikációs területeket, a termékportfólió bővítése érdekében.

Az emberi tényező

Az innováció súlyponti szerepét a Társaság tevékenységében jól mutatja, hogy a Richter

konzolidált árbevételének közel 10%-át, 2010-ben 27,1 milliárd, 2011-ben 28,7 milliárd forintot fordított kutatás-fejlesztésre, ezzel az első a közép-kelet-európai régióban. A Társaság Közép-Kelet-Európa legnagyobb K+F központját üzemelteti, amelyben 634 kutatót foglalkoztat. A kutatók 22%-a PhD fokozattal rendelkezik, ezen felül négy akadémiai doktor és egy akadémikus is tagja a stábnak. Ennek a tekintélyes méretű és magasan kvalifikált „szürkeállománynak” nemcsak a Társaság saját fejlesztéseire való hozzájárulása meghatározó és számottevő, hanem tudományos aktivitása is elismerésre méltó (lásd keretes szövegünket); az elmúlt három évben 78 magyar és nemzetközi szabadalmat kaptunk; az utóbbiak oltalmi köre több mint hetven országra terjed ki.

Bár az ipari kutatók elsődleges feladata nem a tudományos publikációs tevékenység, a Richter kutatói közül számosan vállalták azt a többletmunkát, ami eredményeik tudományos publikáció formájában való megjelenítéséhez szükséges. A 2009 és 2011 közti időszakban kutatóink 4 könyvet jelentettek meg, 9 fejezetet írtak mások könyveiben, és mintegy 160 tudományos dolgozatuk jelent meg, döntő többségükben angol nyelven, szakterületeik legmagasabban értékelt nemzetközi folyóirataiban. A publikációk a gyógyszerkutatás valamennyi fontosabb területét (orvos-biológia, farmakológia, szintetikus és analitikai kémia, gyógyszer technológia) reprezentálják. Ez is jelzi, hogy a Richter kutatógárdája a publikációs tevékenység vonatkozásában is a gyógyszerkutatás legfontosabb hazai tudományos műhelyei közé tartozik.

A Richter azonban nemcsak saját kutatógárdájára támaszkodik, hanem kiszélesítette innovációbázisát a hazai egyetemi, akadémiai szféra bevonásával. Oktatási, tudományos és K+F együttműködések vannak a Szegedi Tudományegyetemmel, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel, a Pécsi Tudományegyetemmel és a Debreceni Egyetemmel. Hat jelenleg is futó konzorciális K+F pályázatban veszünk részt egyetemek, illetve akadémiai intézetek partnereként;

a pályázati projektek összértéke meghaladja a 4,5 milliárd forintot. A Richter emellett saját maga is ír ki pályázatokat az akadémiai, egyetemi kutatóhelyek részére a gyógyszerkutatásban, -fejlesztésben hasznosítható tudományos kutatás támogatására. Erre a célra 700 millió forintot fordítottunk 2007 és 2011 között, melyből hat egyetem, négy akadémiai intézet, valamint három kis- illetve középvállalat kutatási tevékenységét támogattuk több mint harminc témában.

A RICHTER INNOVÁCIÓS NAGYDÍJ PÁLYÁZATOKON (2010–2011) ELÉRT EREDMÉNYE

év	díj	pályázat címe
2010	kiemelt elismerés	Moduxin® MR 35 mg retard tabletta – új magyar gyógyszerkészítmény előállítás

A Richter a legnagyobb magyar gyógyszergyártó. Tevékenységét számos leány-, közös-vezetésű, illetve társult vállalat támogatja. Hazai piacon kívül a világ csaknem száz országába szállít hatóanyagokat és késztermékeket. A Társaság széles körben ismert márkánévvel és jól kiépített értékesítési hálózattal rendelkezik Magyarországon, Közép-Kelet-Európa, valamint a FÁK országokban. Az EU15 régió piacain a svájci Preglem gyógyszer cég akvizíciója, illetve a Grünenthal által 2010 év végén értékesített fogamzásgátló portfólió megvásárlása után a Richter kiépítette orvoslátogatói hálózatát Németországban, Olaszországban és Spanyolországban. További hálózatfejlesztésre került sor Ausztriában, Portugáliában és Svájcban új kereskedelmi leányvállalatok létesítésével. 2011 végére a Csoport felépítette saját marketinghálózatát Nyugat-Európában, amely a kibővített nőgyógyászati termékportfóliót hivatott értékesíteni. Az USA-ban a Richter stratégiai együttműködési szerződések és hosszú távú szállítási megállapodások keretében szállít termékeket partnerei számára.

Piacelemzők 2011-es adatai szerint a hazai piacon a Richter 5,6 százalékos részesedésével jelenleg a harmadik szereplő.

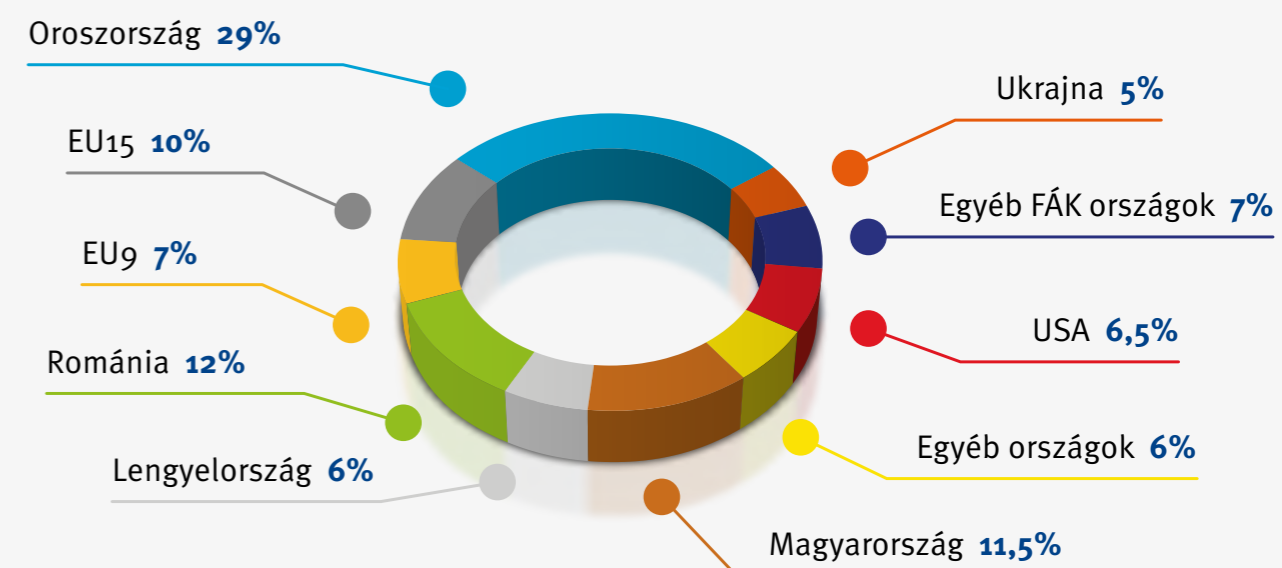
Teljesítményünk

A Richter Csoport árbevétele 2011-ben 307 868 M Ft-ot (1099,5 M€-t) tett ki, amely 11,8%-os növekedést (euróban mérve 10,1 százalékos emelkedést) jelent 2010-hez viszonyítva.

Az árbevétel alakulása az egyes régiókban (M Ft)

	2009	2010	2011
MAGYARORSZÁG	31 641	33 759	35 683
EU	101 543	93 304	108 916
LENGYELORSZÁG	21 332	18 153	19 503
ROMÁNIA	44 882	37 870	36 287
EU9	18 047	19 383	21 369
EU15	17 282	17 898	31 757
FÁK	84 768	103 242	124 410
OROSZORSZÁG	60 530	70 348	88 598
UKRAJNA	9 593	13 603	14 698
EGYÉB FÁK ORSZÁGOK	14 645	19 291	21 114
USA	35 748	29 835	20 513
EGYÉB ORSZÁGOK	13 644	15 172	18 346
ÖSSZESEN	267 344	275 312	307 868

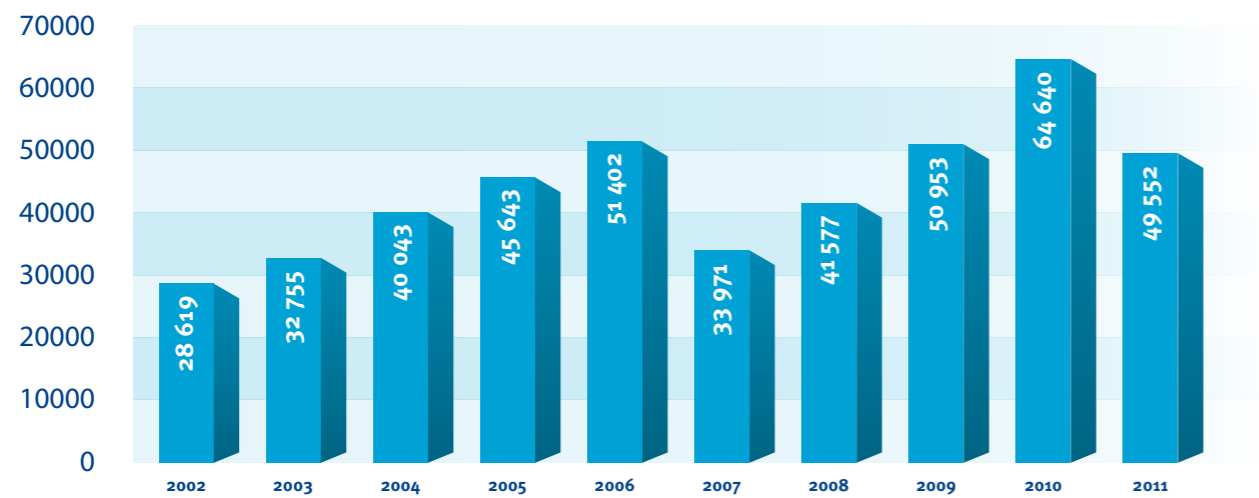
Az árbevétel megoszlása régióként (2011)

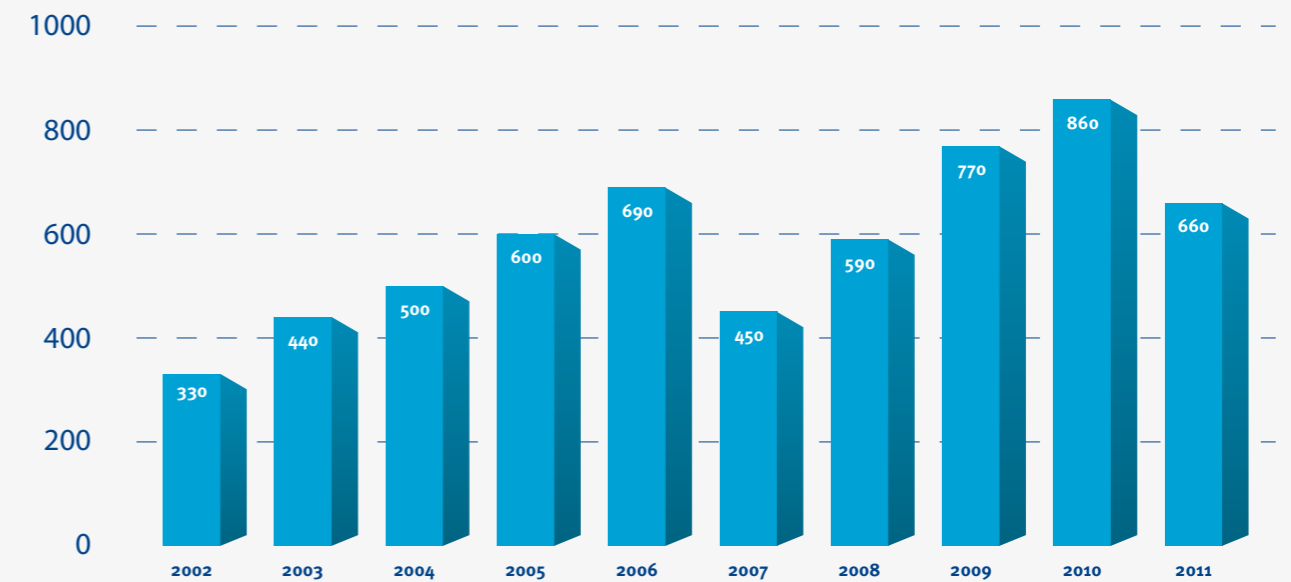
Kiemelt pénzügyi adatok (konszolidált)

	2009	2010	2011
ÖSSZES ÁRBEVÉTEL (MFt)	267 344	275 312	307 868
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (MFt)	52 469	62 653	60 927
ADÓZOTT EREDMÉNY (MFt)	50 953	64 640	49 552
EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ EREDMÉNY (EPS, Ft)	2 736	3 460	2 649

Konszolidált adózott eredmény (MFt)

Egy törzsrészvényre jutó osztalék (Ft)

Társaságunk Magyarországon folytat kutatás-fejlesztési tevékenységet és a hazai gyártók közül a legtöbbet költ K+F-re. A vállalat jelentős adó- és tb-járulék fizető, valamint nagy volumenű beruházásokkal is hozzájárul a magyar nemzetgazdaság gyarapodásához. A Richter emellett hazánkban négy és fél ezer, régiós szinten összesen több mint tízezer embernek ad munkahelyet. Társaságunk nemzetgazdasági hozzájárulása jelentős, 2010-ben 65,6 Mrd Ft, 2011-ben 71,5 Mrd Ft volt.

A Richter Gedeon nemzetgazdasági hozzájárulása (adatok Mrd Ft-ban)

	2007	2008	2009	2010	2011
K+F	17,1	18	23,4	25,5	24,5
BERUHÁZÁS	17,8	16,6	21,1	16,4	24,8
ADÓK, JÁRULÉKOK	21	22,3	24,6	23,7	22,2
ÖSSZES	55,9	56,8	69,1	65,6	71,5

A gyógyszerek gyártására és fejlesztésére vonatkozó hazai, európai és más nemzetközi jogszabályok, előírások betartásával biztosítjuk, hogy termékeink felhasználása során fogyasztóink egészségét és biztonságát megőrizzük. Ezt az elkötelezettséget felsővezetőink Minőségpolitikai nyilatkozatban is közzétették. Erőfeszítéseink sikerességét bizonyítja, hogy tevékenységeinkre a hazai és külföldi egészségügyi hatóságok az ellenőrzések során nem tettek kritikus észrevételt.

A felelősségteljes működés már a gyógyszerek fejlesztési és klinikai kipróbálási lépéseinél is megnyilvánul (ezt 2008–2009-es Fenntarthatósági jelentésünkben részletesen ismertettük), és folytatódik a forgalomba hozatallal és gyártással kapcsolatos folyamatok teljes körű minőségbiztosítási rendszerének működtetésében, valamint a termékek utógondozási fázisában is, termékeink teljes életciklusát felölelve, beleértve az alkalmazás során előforduló panaszok, mellékhatások és reklamációk kezelését is.

A teljes körű minőségirányítási rendszer az aktuális GMP-irányelvek követelményeire épül, és tartalmazza a szükséges rendszerelemeket. Többek között magában

foglalja mindazon termékek, eszközök, folyamatok tervezésének, fejlesztésének és szabályozásának kockázatkezelését, amelyek veszélyforrást jelenthetnek akár a beteg, akár a Társaság szempontjából. A minőségügyi rendszer működésének hatékonyságát a vezetőség rendszeresen ellenőrzi.

A termékeink vizsgálatához használt berendezések száma folyamatosan növekszik. Követve a korszerű technikát és a gyógyszerkönyvi követelményeket, egyre nagyobb érzékenységgű műszereket használunk. Az egyre érzékenyebb módszerek alkalmazásával igyekszünk a lehetséges szennyeződések még igen kis mennyiség esetén is pontosabban kimutatni.

Gyártási folyamataink mind teljesebb körű felügyelete érdekében olyan informatikai rendszert alakítottunk ki, amellyel termékeink minőségének változását napi szinten nyomon követhetjük. Az érvényes európai szabályozásnak megfelelően mind a hatóanyagok, mind a késztermékek esetén évente termékenként értékeljük annak gyártásával és minőségével kapcsolatos adatokat.

Beszállítóinkat nagy körültekintéssel választjuk ki. A kereskedelmi és szabadalmi szempontokon túlmenően a beszállítók kiválasztásánál figyelembe vesszük a korábbi tapasztalatokat. Ilyenek többek között: szállít-e más terméket nekünk, szállít-e valamelyik leányvállalatnak is, volt-e reklamáció, mennyire egyeznek a vizsgálati eredményeink az általuk megadott adatokkal? Beszállítóinkat előzetesen kitöltött kérdőív és/vagy helyszíni audit útján minősítjük. Elengedhetetlen feltétel, hogy olyan minőségben, mennyiségben és ütemezésben tudják szállítani a gyógyszerek gyártásához és csomagolásához szükséges ható- illetve segédanyagokat és csomagolóanyagokat, ahogy azt a törzskönyvek előírják, illetve a Richter elvárásai megkívánják. A kockázatok csökkentését szolgálja az a törekvésünk, hogy beszállítóink értékelése során a disztribútorokkal egyeztetve a vásárolt anyagok gyártóját beazonosítsuk, és lehetőség szerint közvetlenül a gyártóktól vásároljunk.

A termékek csomagolására vonatkozó érvényes szabályozások előírják, hogy az egyes készítmények milyen csomagolásban

Gyógyszerbiztonság

A gyógyszerek modern világunk elengedhetetlen eszközei. Általuk hosszabb ideig élünk, kevesebbszer betegszünk meg és gyorsabban gyógyulunk. Segítségükkel távol tarthatjuk a fertőző betegségeket, és sikeresen vehetjük fel a küzdelmet a modern társadalmat meghatározó civilizációs betegségek ellen is. Emésztőrendszerünk, szív- és érrendszerünk, központi idegrendszerünk szabályozó rendszereinek egyensúlyát hosszú évtizedeken át tudják biztosítani a gyógyszeres kezelések, és meghatározó szerep jut a gyógyszereknek az élet olyan fontos területein is, mint a családtervezés.

kerülhetnek forgalomba, és a csomagoláson milyen információkat kell feltüntetni (pl. a hatóanyag neve, adott termék hatóanyagtartalma, lejárati ideje stb.), továbbá hogy a fogyasztói tájékoztatóban milyen adatoknak és információknak kell szerepelniük a termék biztonságos felhasználása érdekében.

Termékeinket kizárólag érvényes gyártási és/vagy nagykereskedelmi engedéllyel rendelkező partnereken keresztül értékesítjük. A hazai gyártókkal, nagykereskedőkkel, és egyéb szervezetekkel együttműködve igyekszünk megelőzni azt, hogy hamisítványok kerüljenek kereskedelmi forgalomba, melyek akár a betegek életét is veszélyeztethetik.

A gyógyszereknek azonban nem csupán áldásos hatása van. Az emberek biológiai természetüknél fogva eltérően reagálnak a különféle gyógyító vegyületekre, melyek között nemkívánatos hatások is lehetnek. Ezen hatások kiküszöbölését a tudomány a személyre szabott terápiák elterjedésében látja, de ez ma még nem a napi valóságunk része. A gyógyszereket kifejlesztésük során nagyon szigorú vizsgálatoknak és elemzéseknek vetjük alá azért, hogy csak azon készítmények kerülhessenek forgalomba, melyek hasznossága mind egyéni, mind társadalmi szinten jelentős, ugyanakkor alkalmazásuk kockázata elfogadható. A farmakovigilancia (pharmakon: gyógyszer, vigilare: őrködni) a mellékhatások vizsgálatának tudománya; művelése azt biztosítja, hogy a termék alkalmazásakor el lehessen kerülni azokat a helyzeteket, melyekben a rizikó a várt hasznosságot jelentősen csökkentené. Ez úgy lehetséges, hogy termékeinket világszerte nyomon követjük a piaci környezetben. Biztosítjuk, hogy a gyógyszeralkalmazás a legfrissebb alkalmazási előírásnak megfelelően történjen, illetve regisztráljuk a gyógyszeralkalmazás során fellépő nem várt kimeneteket.

Ebben az őrködő tevékenységben a teljes Richter Gedeon vállalatcsoport részt vesz, és hasonló gondosságot várunk el kereskedelmi partnereinktől is. Az információ gyűjtésének, továbbításának és elemzésének támogatására 2008-ban a Richter a térségben egyedülálló informatikai rendszert vezetett be. Segítségével a gyógyszerbiztonsági szakemberek a beérkező adatokat folyamatosan elemezni tudják. Ezen tevékenység az Európai Unió gyógyszerhatóságával összhangban, az információkat kölcsönösen megosztva, törvényi kötelezettségeinknek megfelelően történik.

Az adatgyűjtés és elemzés célja a gyógyszerek mellékhatás-profiljának minél pontosabb feltérképezése annak érdekében, hogy a készítmények alkalmazása mind az indikációt, mind a célpopulációt tekintve még pontosabban történjen – elsősorban az alkalmazási előírások és betegájékoztatók tökéletesítése révén. A rendszer feladata az is, hogy riasszon és beavatkozzon, ha a termék biztonságosságának megváltozását észleli, vagy olyan körülményt tud előjelezni, mely a társadalmat előre nem látott kockázatnak teheti ki.

Mivel mellékhatásuktól mentes gyógyszer nincs, hisszük, hogy tevékenységünk, mely gyógyszereink hatásainak lehető legpontosabb megismerését célozza, védi a betegeket és egyúttal a termékeinket is. Társaságunk a farmakovigilanciára szolgálatként tekint, melyet Gyógyszerbiztonsági Politikájában is megfogalmazott. Tevékenységünket minőségbiztosítottan, a Good Pharmacovigilance Practice (helyes gyógyszerbiztonsági gyakorlat) nemzetközi elvei szerint végezzük. A gyógyszerbiztonság személyi felelősségét hordozza és a rendszer működését felügyeli a farmakovigilanciáért felelős személy (Qualified Person for Pharmacovigilance).

KÖRNYEZETVÉDELEM

A gyógyszergyártás számos kockázattal jár, ezért a tevékenységünkhöz kapcsolódó környezetvédelmi feladatokat kiemelt felelősséggel kezeljük. Gazdasági döntéseink elválaszthatatlan része a környezetvédelmi szempontok figyelembe vétele, beruházásainknál, fejlesztéseinknél igyekszünk a legjobb elérhető technikát (BAT) alkalmazni, a fő hangsúlyt mindig a megelőzésre helyezzük. Ebben jelentős szerep hárul az irányításra, a kutatás-fejlesztés, valamint a gyár- és létesítményfejlesztés területeire is.

Új, debreceni biotechnológiai üzemünket is figyelembe véve, magyarországi gyártó telephelyeink száma háromra nőtt. Valamennyi rendelkezik Egységes Környezethasználati Engedéllyel (IPPC: integrált szennyezésmegelőzés és ellenőrzés). A debreceni beruházás kapcsán maximálisan érvényesíteni tudtuk a BAT elvárásokat, a legkorszerűbb berendezések és technológiák kerülnek alkalmazásra. Az üzemi próbák 2012-ben kezdődnek.

Jelentős változáson ment keresztül a székhely arculata 2010-ben. A volt Kémia III. üzemcsoport épületének szanálását követően már 2009 végén megkezdődtek a közel 1,5 hektár nagyságú terület rekonstrukciós munkái. A parképítés keretében az egységes tervezési koncepció alapján megújult a Szlávy utca mentén korábban kiépített park és fasor is, és felújították a környező épületek homlokzatait is.

Az épületek bontása révén a Gyömrői úttól északra eső területrész beépítettsége első ízben csökkent jelentősen, közelítve ezzel a hatóság által előírt értékhez. A magasvezetésű közművek a földbe kerültek, ezzel jelentősen csökkent a terület „vizuális szennyezettsége.” 2010 őszére a korábbi évtizedek megörökölt kusza területét egyszerű, mégis változatos és nagyvonalú, tágas környezet váltotta fel. A fű, a színes évelők, a közel 70 előnevelt fa, az igényes burkolatok és a terület központjában megépített ún. vízarchitektúra világszínvonalú gyárhoz méltó arculatot mutatnak.

Környezetvédelmi irányítás

ISO 14001 szabvány szerinti Környezet-központú Irányítási Rendszerünket, magyarországi iparági versenytársainkat megelőzve, első ízben 2001-ben tanúsította független szervezet. A rendszer folyamatos karbantartását a felügyeleti és újratanúsító auditok eredményei igazolják. Az utolsó tanúsítvány 2010-ben került kiadásra, a 2011. évi felügyeleti audit csupán néhány fejlesztési javaslatot fogalmaz meg. A rendszer jellemzése a BV Magyarország Kft. megfogalmazásában: „Jól felépített, megfelelően bevezetett és folyamatosan fejlesztett környezetközpontú irányítási rendszer, mely számos innovatív, korszerű elemet tartalmaz. A rendszer a környezeti hatásoknak és kockázatoknak megfelelően komplex, komoly szakmai háttérre, informatikai bázisra épül.”

A budapesti és a dorogi telephelyekre vonatkozó KIR hatályát debreceni üzemünkre is ki kívánjuk terjeszteni. Ennek érdekében az ottani tevékenységeket már a kezdetektől az irányítási rendszer elemei szabályozzák.

Környezetvédelmi célok, programok

Környezetvédelmi tevékenységünk folyamatos javítása érdekében, működésünk jelentős környezeti tényezőit figyelembe véve, célokat és előirányzatokat fogalmazunk meg.

A 2010-ben lezárult öt éves periódus legfőbb célkitűzéseinek eredményeként befejeztük a korábbi gyártástechnológiák megfelelő infrastruktúrával ellátott telepre történő telepítését, a technológiai berendezések,

a csatornahálózat, a szennyvízkezelés és az anyagtárolások korszerűsítését. Alkalmazott technikáink és a műszaki feltételek megfelelnek az ún. BAT elvárásoknak, a legmagasabb gyártási színvonalat képviselve.

A periódus lezárultával a célokat, előirányzatokat átgondoltuk és újrafogalmaztuk. Az új célokat 2011–2016 feladatainak figyelembevételével határoztuk meg.

	CÉLOK	ELŐIRÁNYZATOK	HATÁRIDŐK
1	A budapesti, 2010-től érvényes Egységes Környezethasználati Engedélyben meghatározottak végrehajtása.		folyamatos
2	A dorogi, 2011-től érvényes Egységes Környezethasználati Engedélyben meghatározottak végrehajtása.		folyamatos
3	Környezetvédelmi szempontból meghatározó hatóanyag-gyártások környezeti hatásának javítása.	3.1. Jelentős tényezők azonosítása, szükséges intézkedések meghatározása. 3.2. Technológiák felülvizsgálat során a környezetvédelmi szempontok érvényesítése. 3.3. Új technológiák engedélyezése során a környezetvédelmi szempontok érvényesítése.	folyamatos folyamatos folyamatos
4	A környezeti kockázatok csökkentése érdekében a Társaság vészhelyzeti felkészültségének folyamatos javítása.	4.1. Vészhelyzeti utasítások fejlesztése, végrehajtás gyakorlása. 4.2. Együttműködés fenntartása a Társaság polgári védelmi, tűzvédelmi szervezeteivel.	folyamatos folyamatos
5	A környezetvédelmi kommunikációs tevékenység hatékonyságának fokozása.	5.1. A legfontosabb környezeti mutatók, eredmények és feladatok nyilvánosságának biztosítása. 5.2. A kerületi iskolák célzott támogatásával a környezet-tudatos nevelés erősítése.	folyamatos folyamatos
6	A telepek esztétikai hatásának javítása.	6.1. Lehetőség szerint további zöldfelületek kialakítása, jelenlegiek állagának megőrzése. 6.2. Épületek állagának megőrzése, felújítása.	folyamatos folyamatos
7	A KIR hatályának kiterjesztése a debreceni üzemre annak üzembeállása után.		az üzemserű működés megkezdése után
8	Anyag és energiafelhasználás hatékonyságának nyomon követése, lehetőség szerinti javítása.		folyamatos
9	Energiahatékonyság növelése.	9.1. Egyes létesítmények jelenlegi gőz-alapú fűtésének kiváltása forróvízes kazán üzembe állításával.	2011
10	Az új és meglévő gyártások károsanyag kibocsátásának minimálisra csökkentése a BAT-NEEC technológiák alkalmazásával.		folyamatos
11	Ózónréteget lebontó és egyes fluortartalmú üvegházhatású gázok felhasználásának racionalizálása.	11.1. A 3 kg töltéssúlyt meghaladó, szabályozott anyagokat felhasználó hűtő-légkondicionáló berendezések felülvizsgálata, szükség szerinti cseréje.	folyamatos
12	A szennyezőanyag kibocsátás további csökkentése.	12.1. A Dorogi Fióktelep esővízgyűjtő vésztároló rendszerének kialakítása. 12.2. A vízminőségvédelmi szempontból kiemelt anyagok kibocsátásának fokozatos csökkentése.	2011 folyamatos
13	A zajkibocsátásra vonatkozó határértékek betartása.	13.1. Az egységes Környezethasználati Engedélyben előírt zajvédelmi program végrehajtása.	Budapest 2011 végéig Dorog 2013 végéig
14	Veszélyes anyagok tárolása és szállítása által meglévő környezeti kockázat csökkentése.	14.1. A talajvíz-minőség változásainak rendszeres ellenőrzése a monitoring-hálózat segítségével. 14.2. A csatornahálózatok műszaki állapotának folyamatos ellenőrzése, javítása.	folyamatos folyamatos
15	A talajvízszennyezés csökkentése a szennyezett talajvíz kiemelésével és tisztításával.	A Dorogi Fióktelepen a talajszennyezés csökkentésére Kárelhárítási terv elkészítése, kárelhárítás megkezdése.	2012
16	Hulladékgazdálkodás további korszerűsítése.	A szelektív hulladékgyűjtés bővítése.	2011

Energiafelhasználás

A budapesti központ a gyógyszeripari tevékenységek teljes körét lefedi. A területen megtalálhatók a vállalatirányításhoz szükséges irodaépületek, a kutatás és fejlesztés laboratóriumai, kísérleti üzemai, a gyógyszerhatóanyag-gyártás és a gyógyszerkészítmények gyártásának üzemépületei, raktárak, karbantartó egységek. Dorogon „csak” gyógyszerhatóanyag-gyártás valósul meg. Ennek alapján érthető a két telep energiafelhasználásában mutatkozó lényeges eltérés.

Budapesten az összes energiafelhasználás mintegy 70%-át a fűtés, hűtés és a gyógyszer-gyártás feltételeként előírt „tisztá-terek” klimatizálása emésztí fel, így a teljes energiafelhasználásra jelentős hatással vannak a környezeti időjárás viszonyok. A hőenergia egy részét saját gáztüzelésű kazánjainkban állítjuk elő, másik részét távhő formájában vásároljuk. Környezetvédelmi szempontból kiemelendő, hogy a vásárolt gőzt továbbra is a Kőbányahő Kft. úgynevezett kogenerációs erőműve biztosítja, mely technológia megközelítőleg 30%-kal kevesebb légszennyezőanyag-kibocsátást jelent az elkülönített hő- és áramtermeléshez képest. Társaságunknál egyre inkább előtérbe kerülnek az energiatakarékosági programok. A hővesztés csökkentése érdekében az igények felmérése és a gőzelátó vezetékek műszaki felülvizsgálata folyamatosnak tekinthető. Az épületek fűtését korábban gőzzel biztosítottuk, megkezdődött a lehetséges helyszíneken a gőz forró vízzel való kiváltása. Ennek keretében 2011-ben beüzemeltünk egy új 12 MW teljesítményű forróvíz kazánt, valamint további két épületünk ellátását átállítottuk az alacsonyabb energiaszinten előállítható, jobban szabályozható, tehát olcsóbb és környezetkímélőbb forróvízes fűtésre. A várható éves energiamegtakarítás becsült

értéke 21 000 GJ. A nagyteljesítményű energetikai gépegységeink a berendezések fokozatos cseréje illetve korszerűsítése következtében, a fordulatszám-szabályozásos hajtásoknak köszönhetően egyre jobb hatásfokkal üzemelnek. 2011-ben új, korszerű légkompresszor és hűtőaggregátok telepítése valósult meg.

Dorogon a korábbi évek jelentős gyártásfejlesztését követően további változásokra nem került sor, így a villamos energia- és hőfelhasználás szintje csak kis mértékű ingadozást mutat. A gőzfelhasználásból keletkező kondenzvizeket gyűjtjük, hőtartalmát hőhasznosító rendszerünkben visszanyerjük. Az energiatakarékosági programok itt is egyre nagyobb szerephez jutnak. A hőigények felmérését követően ellátó-vezetékrendszereinket a kívánalmakhoz igazítjuk. A módosult, illetve a szezonálisan (téli-nyári) változó igények szerint méretezett, új vezetékek kiépítése megkezdődött. A nagyteljesítményű ellátó gőztávvezetéseink hőszigetelésének cseréjét folytatjuk, az egész évben üzemelő kisebb távvezetéseket is fokozatosan bevonva a projektbe. A gőzfogadótól nagy távolságokban található, kisebb hőigényű fogyasztókat a helyi hőellátás

kiépítése után leválasztjuk a gőzrendszerrel a gazdaságtalanul üzemelő távvezeték szakaszok megszüntetése érdekében.

Villamosenergia-hálózatunk és kiemelt jelentőségű fogadó és átalakító transzformátor-állomásaink, az elmúlt évek felújításainak eredményeként a jelenleg legkorszerűbb, környezetbarát száraz transzformátorokból és kapcsolóegységekből épülnek fel Budapesten. Dorogon – azonos elvek alapján – a 2008-ban megkezdett rekonstrukció az előzetes terveknek

megfelelően halad. Transzformátor-állomásainkban továbbra is tudjuk tartani a váltott transzformátoros üzemmódot, illetve a felújított állomásban távvezérléssel a terhelőáramok függvényében a csökkentett transzformátoros ellátást, ezzel csökkentve az üres járási- illetve kábelvesztéseket.

Debrecenben az új gyártóterület 2011-ben még beruházási fázisban volt, ezért az üzem energiafelhasználása nem tekinthető jellemzőnek. Az üzem szerű működésre jellemző adatokat 2012. évtől közöljük.

Energiafelhasználás – Budapest

	2009	2010	2011
FÖLDGÁZ (GJ)	444 619	435 759	544 060
TÁVHŐ (GJ)	464 836	412 426	330 403
VILLAMOS ENERGIA (MWh)	72 389	71 364	74 833
VILLAMOS ENERGIA (GJ)	260 600	256 910	269 399

Energiafelhasználás – Dorog

	2009	2010	2011
FÖLDGÁZ (GJ)	1 889	1 671	2 820
TÁVHŐ (GJ)	313 533	360 982	345 913
VILLAMOS ENERGIA (MWh)	27 119	28 115	29 295
VILLAMOS ENERGIA (GJ)	97 628	101 214	105 462

Vízfelhasználás

A gyógyszeriparban felhasznált vizek minősége az egyes ellátandó feladatoktól függően különböző. Mind ivóvizet, mind „nyers” ipari vizet használunk. A gyógyszeripari előírásoknak megfelelően csak ivóvíz, vagy ebből kiindulva előállított (sótalanítás, desztillálás, csíramentesítés stb.), nagyobb tisztaságú víz kerül a technológiai gyártó berendezésekbe. Az ipari víz legnagyobb része előkezelést (szűrést) követően hűtési célokat szolgál.

Az előző években mindkét telepünkön felújítottuk vízellátó hálózatunkat. Budapesten az ivó- és iparivíz-hálózat teljes csőcseréjére, ezzel párhuzamosan új, független tűzivíz hálózat kiépítésére került sor. Dorogon az ivó- és iparivíz-ellátás, a recirkulált hűtővíz rendszer korszerűsítése és az energiatakarékosabb, gazdaságosabb üzemvitel kialakítása befejeződött. A Dorogi Erőmű Kft.-vel közösen üzemeltetett, ipari vízként használt „dunavíz” vezeték rekonstrukciója 2011-ben befejeződött.

A szolgáltatóktól vásárolt ivóvíz és ipari víz igényünk fő kivételi forrása a Duna. Dorogon iparivíz-ellátásunk egy részét saját karsztvíz kút szolgáltatja. Debrecenben a szolgáltató mélyfúrású kutakból biztosítja a vízellátást.

Összes vízfelhasználás források szerint

	2009		2010		2011	
	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
FELSZÍNI VÍZFORRÁSBÓL (em ³)	2 261	313	1 828	386	1 608	489
FELSZÍN ALATTI VÍZFORRÁSBÓL (em ³)	0	196	0	217	0	145

Elsősorban a hűtővíz szolgáltatás területén jellemző a recirkulált víz használata.

A rendelkezésre álló műszaki adatok alapján a Társaság által felhasznált összes vízmennyiség több mint 90%-a visszaforgatásra kerül.

VÍZFELHASZNÁLÁS	2009		2010		2011	
	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
FELHASZNÁLT ÖSSZES VÍZMENNYISÉG (em ³)	60 261	13 309	61 328	13 386	59 608	17 489
EBBŐL AZ ÚJRA FELHASZNÁLT VÍZ (RECIRKULÁLTATOTT) MENNYISÉGE (em ³)	58 000	12 800	59 500	13 000	58 000	17 000

Debrecenben az új gyártóterület 2011-ben még beruházási fázisban volt, ezért az üzem vízfelhasználása nem tekinthető jellemzőnek. Az üzemszerű működésre jellemző adatokat 2012. évtől közöljük.

Nyersanyag-felhasználás

Vegyí anyag- és oldószer-felhasználásunk mértéke szoros összefüggésben áll a termékeink iránti igény mértékével és összetételével. Ennek oka, hogy gyógyszerészeti hatóságok szigorú előírásai szabályozzák a gyártáshoz felhasznált anyagok mennyiségét és minőségét is. Az azoktól való eltérés csak igen költséges és hosszas engedélyezési folyamat után lehetséges.

	2009			2010			2011		
	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen
VÁSÁROLT VEGYI ANYAGOK (t)	5 837	5 933	-	4 665	6 242	-	4 388	6 759	-
VÁSÁROLT OLDÓSZEREK (t)	3 707	4 259	-	2 308	3 940	-	2 313	4 335	-
VISSZAFORGATOTT OLDÓSZEREK (t)	2 752	2 880	-	2 464	3 950	-	3 586	4 220	-
NITROGÉN (em ³)	2 463	2 642	-	2 304	2 537	-	2 340	2 551	6

A felhasznált oldószer közel felét újra felhasználjuk, azaz kezelés nélkül vagy tisztítást követően visszaforgatjuk a reakciókba. Oldószerek teszik ki esetünkben az illékony szerves vegyületek (VOC) fő részét. A VOC anyagokra vonatkozó megengedett veszteség (vízbe és levegőbe) a gyógyszeriparban már működő üzemek esetében a felhasználás 15%-a, míg új üzemek esetén 5%. A kritériumot teljesítjük.

A nitrogént elsősorban inertizálásra használjuk, a robbanásveszély megelőzésére. Esetenként a cseppfolyós nitrogén párologhőjét hasznosítjuk levegőtisztaság-védelmi célú berendezésekben.

Az úgynevezett ózonkárosító anyagok felhasználását, a jogszabályi előírásoknak megfelelően, csak nélkülözhetetlen esetekben engedélyezzük, vagyis ha az technikailag vagy gazdaságosságát tekintve mással nem helyettesíthető, illetve ha alternatívája környezetvédelmi vagy egészségügyi szempontból még kevésbé lenne elfogadható.

	2009		2010		2011	
	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
FELHASZNÁLT ANYAGOKON BELÜL A VISSZAFORGATOTT OLDÓSZEREK ARÁNYA (%)	42,61	40,34	51,64	50,06	60,79	49,33

Levegőszennyezés

Az illékony szerves vegyületek (VOC), elsősorban oldószerek, diffúz forrásokon történő kibocsátásának csökkentésére többféle technikai megoldást is bevezettünk az elmúlt években. A termelő berendezések műszaki színvonala eléri az ún. BAT színvonalat (Legjobb Elérhető Technika – Best Available Technology). Az egyéb, nem oldószer-jellegű anyagok megfogására abszorbereket, megfelelő hatékonyságú szűrőket, katalitikus égetőket stb. alkalmazunk.

LÉGSZENNYEZŐ ANYAGOK KIBOCSÁTÁSA	M.e.	2009		2010		2011		
		Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	
VOC kibocsátás								
VOC veszteség levegőbe	t/év	201	221	159	154	182,7	179	
VOC veszteség levegőbe	%	2,78	1,79	2,82	1,06	2,62	1,22	
CO ₂ *	t/év	22 383	0	21 504	0	27 336	0	
Egyéb közvetett módon kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége	t/év	0	0	0	0	0	0	
Gyömrői út P30	kg/év							
NO _x	kg/év	22 352	nincs kazán	20 301	nincs kazán	27 672	nincs kazán	
CO	kg/év	111		115		1 740		
Diósgyőri út Óvoda P1	kg/év							
NO _x	kg/év	172		72		71		
CO	kg/év	149		38		39		
Diósgyőri út Uszoda P2	kg/év							
NO _x	kg/év	110		76		57		
CO	kg/év	106		18		51		
Noszlopy út P1	kg/év							
NO _x	kg/év	108		186		84		
CO	kg/év	14		38		1		
Noszlopy út P2	kg/év							
NO _x	kg/év	119	174	76				
CO	kg/év	5	73	8				
Noszlopy út P3	kg/év							
NO _x	kg/év	70	104	58				
CO	kg/év	4	38	7				

*az ÜHG-CO₂ kibocsátási jelentés (2005. évi XV tv. szerint) adatai

Ózonkárosító anyagokat használunk nagyszámú hűtőberendezésben, a felhasználás racionalizálását célként is megfogalmaztuk (lásd 11. cél).

A levegőbe kibocsátott ózonkárosító anyagok mennyisége (kg)

FELHASZNÁLÁS CÉLJA	2009	2010	2011
HATÓANYAGGYÁRTÁS	1	0	0
HŰTÉS	477	192	331

A tevékenységünkhöz kapcsolódó szállítási feladatokat korszerű járműpark támogatja (részben a Társaság tulajdonában álló önálló fuvarozó cégen keresztül), a gépkocsipark műszaki állapotának megfelelő szinten tartását rendszeres karbantartással biztosítjuk.

Szennyvízkibocsátás

Budapesten a korábbi években befejeztük az elválasztott rendszerű csatornahálózat kialakítását. Ennek eredményeként a magasabb szennyezettségű technológiai eredetű szennyvizek – szükség szerinti helyi mentesítést követően – a szennyvíz-előkezelőkre jutnak. Az előkezelt szennyvizek az egyéb vizekkel elkeveredve kerülnek a városi csatornahálózatba, majd onnét, jelentős hígulást követően a dél-pesti többfokozatú biológiai szennyvíztisztítóba, melynek végső befogadója a Duna. Dorogon az elkülönítetten gyűjtött szociális szennyvizek a közcsatornán keresztül a városi derítőre jutnak. Valamennyi, a főktelep területén keletkező technológiai szennyvíz, nem szociális célú használt vizek, és a csapadékvíz egy része a többfokozatú biológiai tisztítóba kerül, melynek végső befogadója a városi derítőről kilépő vízzel együtt a Duna. Egyes magas szennyezőanyag-tartalmú anyalúgokat Dorogon is helyi előkezelés után bocsátunk a gyári csatornahálózatba.

Az esetleges havária-események környezeti hatásának elkerülése érdekében mindkét telepen vésztározó kapacitást építettünk ki. Dorogon 2011-ben készült el egy 10.000 m³-es csapadékvíz vésztározó a lefolyások gyűjtésére. Vízkibocsátásainknak jelentős hatása a befogadó élővízre nincs.

BUDAPEST	2009		2010		2011	
	élővíz	közcsatorna (határérték rendelet szerint)	élővíz	közcsatorna (határérték rendelet szerint)	élővíz	közcsatorna (határérték rendelet szerint)
Technológiai szennyvíz (m ³)	–	537 995	–	350 872	–	339 133
Egyéb szennyvizek (m ³)	–	1 376 405	–	1 237 158	–	1 035 191
Összes szennyvíz	–	1 914 400	–	1 588 030	–	1 374 324
VOC (t/év)		64		70		66,8
VOC (%)		0,88		1,25		0,96
AOX (μ/l)* – határérték 8000 μ/l		1 139		509		131
KOI (mg/l)** – határérték 3000 mg/l		360		385		486
KOI t/év		689		611		668

* technológiai határérték

** egyedi határérték

DOROG	2009		2010		2011	
	élővíz	közcsonna (határérték rendelkezés szerint)	élővíz	közcsonna (határérték rendelkezés szerint)	élővíz	közcsonna (határérték rendelkezés szerint)
Technológiai szennyvíz (m ³)	564 936	–	751 887	–	705 125	–
Egyéb szennyvizek (m ³)	–	32 752	–	50 116	–	50 116
VOC (t/év)	6,5		4,29		6,34	
VOC (%)	0,05		0,03		0,04	
AOX (μ/l)* – határérték 1000 μ/l	623		562		482	
KOI (mg/l)** – határérték 200 mg/l	73		69		82	
KOI t/év	41		52		58	
Összes foszfor* (mg/l) – határérték 2 mg/l	0,798		0,412		0,15	
Összes nitrogén** (N mg/l) – határérték 55 mg/l	5,349		8,672		7,92	
Ammónium** (N mg/l) – határérték 20 mg/l	1,568		3,132		5,11	
Króm VI*** (mg/l) – határérték 0,3 mg/l	–		–		< 0,02	

* technológiai határérték

** egyedi határérték

*** a keletkezés helyén

Hulladék

A gyógyszergyártásban keletkező szinte minden hulladék veszélyes hulladéknak minősül. Ezeket – a jogszabályok által megkövetelt engedéllyel rendelkező – ártalmatlanítóknak adjuk át. Az ártalmatlanítás döntően égetéssel történik. A más módon nem ártalmatlanítható veszélyes hulladék végleges lerakóba kerül. Veszélyes hulladékot nem exportálunk, nem importálunk.

A korszerű hulladékgazdálkodás követelményeinek megfelelően az újrahasznosítható hulladékok mennyiségét növeljük:

- A krómiszapot a korábbiakban végleges lerakóban helyeztük el. Jelenleg ezt az anyagot feldolgozzuk, a kinyert krómot a gyártásba visszaforgatjuk.
- A szelektív gyűjtés rendszerét folyamatosan fejlesztjük, jelenleg hulladékgyűjtő szigetek kialakításával növeljük a begyűjtött mennyiséget.
- Keletkezett hulladékaink egy részét értékesítjük. Az oldószerek mellett jelentős mennyiségű fém, papír és műanyag hulladékot adunk át különböző vállalkozóknak továbbhasznosításra.

A forgalomba került, de fel nem használt gyógyszerek csomagolásukkal együtt hatósági előírás szerint a patikahálózaton keresztül visszagyűjtésre kerülnek (Recyclomed). A Társaság által kibocsátott csomagolóanyagok jogszabályban előírt arányú gyűjtését és hasznosítását hatóságilag erre feljogosított szervezetek végzik.

Keletkezett hulladékok – Budapest

		2009	2010	2011
veszélyes (t)	összesen	6 340	7 389	6 459
	égetés	4 647	5 082	4 017
	egyéb	1 693	2 307	2 442
mésziszap (t)		327	340	570
kommunális (m ³)		2 782	2 842	2 858

Keletkezett hulladékok – Dorog

		2009	2010	2011
veszélyes (t)	összesen	12 580	14 786	13 838
	égetés	3 554	3 347	2 835
	egyéb	9 026	11 439	11 003
kommunális (m ³)		312	432	360

Értékesített hulladékok – Budapest

	2009	2010	2011
oldószer (t)	357	181	129
egyéb (t)	1 086	461	583

Értékesített hulladékok – Dorog

	2009	2010	2011
oldószer (t)	730	541	406
egyéb (t)	184	520	132

Telephelyeink állapota (felszíni és felszín alatti vizek védelme)

Telephelyeinken évszázados a vegyipari tevékenység. A korábban keletkezett talaj- vagy talajvíz-szennyeződés aktuális állapotát az 1990-es években telepített monitoring kutak segítségével ellenőrizzük. A vizsgálatok eredményei alapján elmondható, hogy a területekről szennyezett talajvíz nem jutott ki.

Budapesti telephelyünkön teljes talajföldtani auditra került sor, a feltárt oldószer eredetű szennyeződések a hatósági előírásoknak megfelelően lehatárolásra kerültek, mentesítésükre talajvízkitermelő kutakat és tisztító berendezéseket telepítettünk, működésük folyamatos.

Dorogi telephelyünkön az öröklött, valamint a korábbi tevékenységből származó talaj- és talajvízszennyezés kármentesítésére vonatkozó tényfeltárási záródokumentációt az illetékes környezetvédelmi hatóság 2011-ben elfogadta, majd az erre alapozott beavatkozási tervet is. A megszerzett engedélyek birtokában jelenleg a kiviteli tervek elkészítésén dolgozunk.

Kiépítettük a dorogi elválasztott rendszerű csapadékvíz-elvezető hálózatot, és a hatósági kötelezésnek megfelelően 2011-ben záportározóval egészítettük ki a rendszert.

Jelentős mértékű kiömlés az elmúlt három év során nem történt.

Zajvédelem

Budapesten végrehajtottuk a 2011 végéig szóló zajvédelmi intézkedési tervünket, így már minden ponton megfelelünk az új, szigorúbb előírásoknak. Jelenleg figyelmünket az újonnan telepített berendezések zajszempontú megfelelőségének biztosítására fordítjuk.

Dorogon a hatósági előírásoknak megfelelően zajvédelmi intézkedési tervet dolgoztunk ki. Ennek alapján 2011-ben megtörtént a telep kritikus zajforrásainak feltérképezése, majd három szakaszból álló zajcsökkentési programot nyújtottunk be a hatósághoz, melyet az elfogadott. A program első szakaszának megvalósítása 2012-ben megkezdődik.

Költségek és ráfordítások

A táblázatokból látható, hogy évről-évre jelentős összegeket fordítunk közvetlen és integrált környezetvédelmi beruházásokra. Az elmúlt években a legjelentősebb beruházások a szennyvíztisztítással, vésztározással, zajártalom elleni védelemmel, illetve raktározással kapcsolatban jelentek meg.

KÖRNYEZETVÉDELMI BERUHÁZÁSOK (M Ft)	2009			2010			2011		
	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen
Összes környezetvédelemhez is tartozó beruházás (közvetlen + integrált)	587,2	596,3	3 182,5	954,6	910,6	6,2	752,4	1 151,6	400,0
Ebből környezetvédelmi rész (közvetlen + integrált kv része)	51	191,7	33,2	95,8	283,2	4,5	84,6	700,9	60,3
Közvetlen környezetvédelmi beruházások	41,7	146,3	0	61,3	224,4	4,5	39,1	608,8	46,6
légszennyezés	1,1	65,1	0	18,3	20,0	0	30,8	0	0
vízszennyezés	0,2	81,2	0	3,6	203,9	0	2,1	239,8	2,8
talaj, talajvíz	3,0	0	0	0	0,5	0	0	332,6	0
veszélyes hulladékok	0	0	0	39	0	4,4	0,5	0	43,6
egyéb	37,4	0	0	0	0	0,1	5,7	36,4	0,2
Integrált környezetvédelmi beruházások	545,5	450	3 182,5	893,3	686,1	1,7	713,3	542,8	353,5
ebből környezetvédelmi rész	9,3	45,3	33,2	34,5	58,8	0	45,5	92,1	13,7

KÖRNYEZETVÉDELMI ÜZEMELTETÉSI KÖLTSÉGEK (M Ft)	2009		2010		2011	
	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
A környezetvédelmi szolgáltatást végző vállalkozásnak fizetett összegek						
szilárd, nem veszélyes hulladék elszállítása, ártalmatlanítása	45,3	1,9	51,8	3,4	50,0	2,8
veszélyes hulladék ártalmatlanítása	372,0	538,3	315,8	560,4	312,9	502,9
szennyvíz csatornahálózaton keresztül történő elszállítása	498,7	7,3	432,3	11,6	421,4	8,4
Gazdasági szervezetben belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások						
levégőtisztaság védelme	13,4	10,4	13,0	6,3	13,8	12,4
szennyvízkezelés	88,2	319,8	92,6	349,0	66,0	332,1
szilárd, nem veszélyes hulladék kezelése	18,5	-	18,7	-	19,9	-
veszélyes hulladék kezelése	69,6	-	71,0	-	71,8	-
talaj és felszín alatti vizek védelme	22,0	5,8	21,3	12,6	25,3	13,5
zaj és rezgés elleni védelem	1,2	-	1,9	-	0,8	3,8
környezetvédelmi kutatás és fejlesztés	-	2,1	-	-	4,0	-
laboratóriumok működtetése	10,3	6,6	9,6	8,3	10,3	14,0
környezeti irányítási rendszer működtetése	5,6	-	6,7	-	5,5	-
egyéb	10,6	1,9	5,1	8,6	3,6	0,9
Összesen	1 155,4	893,9	1 039,8	960,3	1 005,2	890,8

Jogi megfelelés

Az Egységes Környezethasználati Engedélyben foglaltak végrehajtását az illetékes hatóságok évente helyszíni szemlével összekötve ellenőrzik. Az ellenőrzések során kisebb kifogások kerültek csupán rögzítésre, melyekre a szükséges válaszokat időben megadtuk. Bírság kivetésére csak esetleg, környezeti hatását tekintve jelentőséggel alig bíró esetek kapcsán került sor.

Környezetvédelmi bírságok – Richter Gedeon (eFt)

		2009	2010	2011
szennyvíz	Budapest	0	0	0
	Dorog (két eset)	500	0	0
légszennyezés	Budapest	0	0	0
	Dorog	0	0	0
hulladék	Budapest	0	0	0
	Dorog	0	0	0
zaj	Budapest	0	0	0
	Dorog (egy eset)	0	0	400*
Összesen		500	0	400

* Fellebbezés alatt

EGÉSZSÉG ÉS BIZTONSÁG

Társaságunk munkahelyeinek jelentős részén veszélyes vegyi anyagokkal, szerves oldószerekkel, hatóanyagokkal dolgoznak munkatársaink, szembesülve a gyógyszergyártás jellemző veszélyforrásaival. Ezekben a munkahelyeken a biztonságos munkavégzés megszervezése különösen felelősségteljes magatartást kíván. Ezen is túl, az egészséges munkahelyi körülmények társaságunk minden munkavállalója számára adottak.

Társaságunk folyamatosan dolgozik a munkaegészségügyi és biztonságtechnikai feladatok összehangolásán. A bevezetett Munkahelyi Egészségvédelmi és Biztonsági Irányítási Rendszert (MEBIR) az OHSAS 18001:1999 szerint eredetileg 2006-ban tanúsították. Ami a gyógyszeripari gyártás kockázatait illeti, örömmel adunk számot arról, hogy a társaság a még szigorúbb feltételeket támogató OHSAS 18001:2007 alapján elvégzett – újra tanúsító, illetve felügyeleti – auditok alkalmával is megkapta a szükséges tanúsítványt, a tanúsító szervezet helyesbítő intézkedés igénye nélkül zárta le az auditokat.

Munkavédelem

Napi rutinfeladattá vált a MEBIR által megkívánt számos feladat végrehajtása: auditok, szemlék, kapcsolattartás a külső partnerekkel, beruházási tervsűrűség, technológiai előíratok véleményezése, egyéni védőeszköz juttatás, eseménykivizsgálás, célok/programok megfogalmazása és végrehajtása stb.

A munkahelyi ártalmak folyamatos csökkentése megkívánja a kockázatok elemzését. Mérjük a munkahelyi expozíciós tényezőket és rendszeres foglalkozás-

egészségügyi vizsgálatokon vesznek részt a dolgozók. A mérések kiterjesztését segíti a budapesti akkreditált biztonságtechnikai laboratórium kiegészítéseként kialakított dorogi szervezet folyamatban lévő tanúsíttatása. A mérési eredmények a kockázatelemzés szerves részét képezik. A MEBIR programok között, igazodva a szigorodó előírásokhoz is, kiemelt helyet foglalnak el azok a műszaki intézkedések, melyek a technológiák zártságának fokozását célozzák, ezzel csökkentve a kémiai kockázatokat.

2010-ben nagyobb volumenű programként mind Budapesten, mind Dorogon a beszél-lással végzett munka feltételeinek (kikötési pontok kialakítása minden potenciális készülék fölött, korszerű folyamatos levegő-monitorozási eszközök és mentő-eszközök beszerzése) javítását irányoztuk elő. A debreceni beruházás már ennek figyelembe-vételével valósult meg. Jellemzően külső szerződéses partnereinknek is mi biztosítjuk ezeket az eszközöket.

Különös figyelmet fordítunk a robbanás-védelmi, műszaki és dokumentációs követelmények (ATEX direktíva) megvalósítására.

A humán tényezőt megcélözva 2011 során kiemelt projektek keretében foglalkoztunk a munkahelyi egészségvédelem viszonylag új, vagy közelmúltban módosult követel-ményeivel, a dohányzásról való leszokással és a stresszel, mint munkahelyi kockázati tényezővel.

A nemdohányzók védelméről szóló törvény módosítása miatt előállt helyzetre (zárttéri dohányzóhelyek megszüntetése) felkészítendő a dolgozók számára önkéntes és ingyenes dohányzásleszoktató tréninget szerveztünk, Budapesten kb. 10%-os, Dorogon kb. 20%-os részvételi aránnyal. A visszajelzések szerint a tréning sikeres volt, 2012 januárjától a társaság zárterű dohányzói más felhasználást nyertek.

Valamennyi munkavállalóra kiterjedő munkahelyi stressz felmérést végeztünk online kérdőíves módszerrel, melyet 30 fővel

készített interjú egészített ki. Budapesten 75%, Dorogon 90%-os volt a részvételi arány. A felmérést kockázatelemzés, valamint – kockázati csoportonként – munkavállalói tájékoztatás követt.

Kémiai biztonság

A veszélyes anyagok CLP szerinti osztá-lyozásának kivitelezése igen nagy szakmai és adminisztratív feladatot jelentett 2010-ben és 2011-ben, tekintve a felhasznált és gyártott vegyi anyagok számát és a járulékos vizsgálati követelményeket, illetve információigényt. A CLP-rendelet értelmében 2010 végén 380 saját gyártású vagy import anyagot osztályoztunk, ebből 200-at jelentettünk az Európai Vegyi Anyag Ügynökség (ECHA) felé, igazodva ahhoz a 2006 óta EU Rendeletben (REACH) megfogalmazott paradigmához, miszerint a vegyi anyagok veszélyeinek azonosítása és a biztonságos felhasználás körülményeinek meghatározása kizárólagosan a vegyi anyag-gyártót vagy importálót terheli. 2011-ben 571 osztályozás és 8 bejelentés történt. REACH regisztrációs kötelezettségünk 2011-ben nem volt.

A következő határidő 2013. május 31. Addig is folyamatosan figyeljük a gyártott és EU-n kívülről importált vegyi anyagok körét, és ha kell, élünk a késői előregisztrációs lehetőségünkkel. Együttműködünk a Társaság minden vegyi anyag felhasználói területével az engedélyköteles vagy korlátozás alá eső vegyi anyagok körének csökkentése érdekében. A veszélyességi osztályozás az ECHA honlapján keresztül nyilvános.

Tűzvédelem

A tűzjelző hálózat bővítése folyamatos tevékenységnek számít minden telephelyen, igazodva a beruházások, felújítások, új technológiai berendezések beszerzése által előidézett változásokhoz. Budapesti telephelyünkön több mint 11.400, Dorogon 2.500, Debrecenben 1.800 érzékelő (füst-, láng-, oldószer-, gáz- vagy hősebesség-érzékelő, kézi tűzjelző) található, amelyekről a jelzés a létesítményi tűzoltóság állandó felügyelettel ellátott központjába érkezik. Itt bevetésirányító rendszer segíti a beavatkozás gyorsaságát: az érzékelő pontos elhelyezkedéséről térképet nyomtat, illetve az adott területre vonatkozó szükséges információkat adatlapon jeleníti meg, szükség szerint indítja az automatikus oltórendszereket. A kiemelt fontosságú berendezéseket HI-FOG típusú magasnyomású, automatikus vízköddel oltó berendezések is védik. Budapesten 2010-ben beszerzésre került egy újabb Diesel üzemű áramfejlesztő, a Magasraktár és RGK V. Hi-fog sprinkleres szivattyúházaik elektromos energia ellátására, esetleges áramkimaradáskor.

Katasztrófavédelem

Katasztrófavédelmi szempontból a Társaság budapesti és dorogi telephelye egyaránt alsó küszöbértékű veszélyes üzemnek minősül. A 2011. év végén hatályba lépett új jogszabály alapján vecsési telephelyünk ún. küszöbérték alatti üzemként a súlyos ipari balesetek elleni védekezés hatálya alá került; a debreceni telephely nem veszélyes üzem.

Egyéb

Debreceni telephelyünkön a munkavédelmi üzembehelyezések részben megtörténtek (műszaki szolgáltatás), részben folyamatban vannak (termelés).

2012. évi célkitűzéseinket táblázatban mutatjuk be. A célok jelentős részének megvalósítása évről-évre folyamatos munkát kíván. Más részük olyan feladatok megvalósítását írja elő, amelyek a változó jogi-műszaki környezetnek való megfelelés kényszeréből fakadnak. A célkitűzések csaknem száz egyedileg azonosított programot fednek le, melyek jelentős része műszaki megvalósítást is igényel.

Munkavédelmi célok, programok 2012-re (kivonat)

Budapesten

CÉL	PROGRAM
A szakaszos hatóanyaggyártó technológiák zártságának fokozása	A berendezések gáztömörtségének javítása
Az ATEX előírásoknak való megfelelés biztosítása	Új lángzárak beépítése
Informatikai fejlesztés	MEB IT moduljainak bővítése
Vészhelyzeti felkészültség javítása	Tűzlétrák felújítása
Közlekedési feltételek javítása	Közlekedő utak, térburkolatok felújítása
Munkabiztonság javítása	Védőburkolatok cseréje
	Robbanásbiztos hűtők beszerzése
	Új típusú egyéni védőeszközök beszerzése
Munkaeszközök kockázatkezelése	Készülékek légzővezetékeinek átalakítása
	Vákuumvezeték cseréje
Munkakörnyezeti feltételek javítása	Világítás korszerűsítése
	Fűtéskorszerűsítés
	Nyílászárók cseréje
Veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése	Vegyifülkék és elszívórendszerük savállóvá alakítása Szellőztető/vésszellőztető rendszerek korszerűsítése
Mentés fejlesztése	Kikötési pontok létesítése beszállásos munkavégzéshez
Egészségvédelem	A pszichoszociális kockázatfelmérés tapasztalatainak, eredményeinek értékelése, publikálása, további kockázatkezelési stratégia kidolgozása
Kémiai biztonsági előírásoknak történő megfelelés biztosítása	A külső biztonsági adatlapok és expozíciós forgatókönyvek elektronikus archiválásának és visszakereshetőségének megoldása egy dokumentumkezelő rendszerben

Dorogon

CÉL	PROGRAM
A szakaszos hatóanyaggyártó technológiák zártságának fokozása	Porbemérők és porlefejtők, mintavevők telepítése, beépítése
Informatikai fejlesztés	MEB IT moduljainak bővítése
Vészhelyzeti felkészültség javítása	Légtechnikai rendszerek felújítása
	Szemmosó, vészzuhany, kézmosó és gépi szellőztetés megfelelésének felülvizsgálata
	Menekülési utak megfelelésének felülvizsgálata
Közlekedési feltételek javítása	Közlekedő utak, térburkolatok felújítása
	Térvilágítás felújítása
Munkabiztonság javítása	Munkanyílás fedél rásegítés kialakítása
	Készülékek tömítésének korszerűsítése
	Új típusú egyéni védőeszközök beszerzése
Munkahelyi zaj- és rezgésexpoziáció csökkentése	Régi centrifugák korszerűbbre cserélése
Munkakörnyezeti feltételek javítása	Esővíz elvezetés
	Ergonómiaileg megfelelő bútorok beszerzése, nyílászárók cseréje
Tűzvédelmi fejlesztés	Automata riasztó-, oltó rendszerek kiépítése
Veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése	Tartályok túltöltés elleni védelme
	Szellőztető, légtechnikai rendszerek korszerűsítése, felújítása
	Lefúvató vezetékek légzőkbe való bekötése
Egészségvédelem	A pszichoszociális kockázatfelmérés tapasztalatainak, eredményeinek értékelése, publikálása, további kockázatkezelési stratégia kidolgozása
Kémiai biztonsági előírásoknak történő megfelelés biztosítása	A külső biztonsági adatlapok és expozíciós forgatókönyvek elektronikus archiválásának és visszakereshetőségének megoldása egy dokumentumkezelő rendszerben

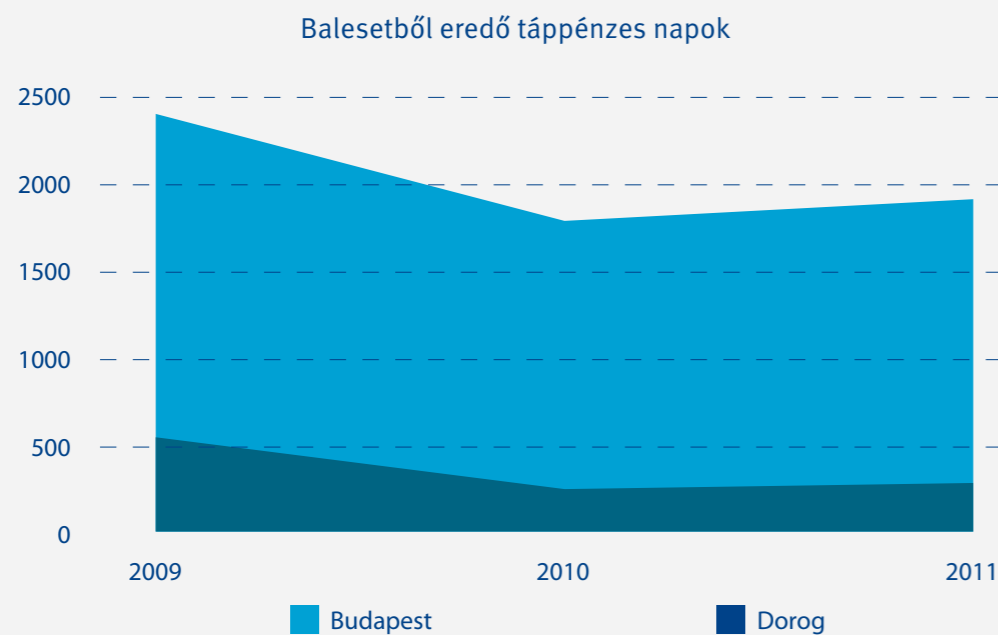
Tűzvédelmi beruházások költségei (MFt)

	2009	2010	2011
Budapest	135	120	105
Dorog	24	28	82
Debrecen	–	104	84
összesen	159	252	271

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok költségei (MFt)

	2009	2010	2011
Budapest	127	145	148
Dorog	56	47	48
Debrecen	–	–	1,5
összesen	183	192	197,5

Kiadványunkban az elmúlt három év (2009–2011) baleseti statisztikáját mutatjuk be. Halálos kimenetelű vagy súlyos munkahelyi baleset az időszakban társaságunknál nem fordult elő. A munkabalesetek száma több év átlagában körülbelül azonos szinten mozog. Az is évek óta megfigyelhető, hogy a balesetek 2/3–3/4 része figyelmetlenségre, illetve élettani hatásra vezethető vissza.

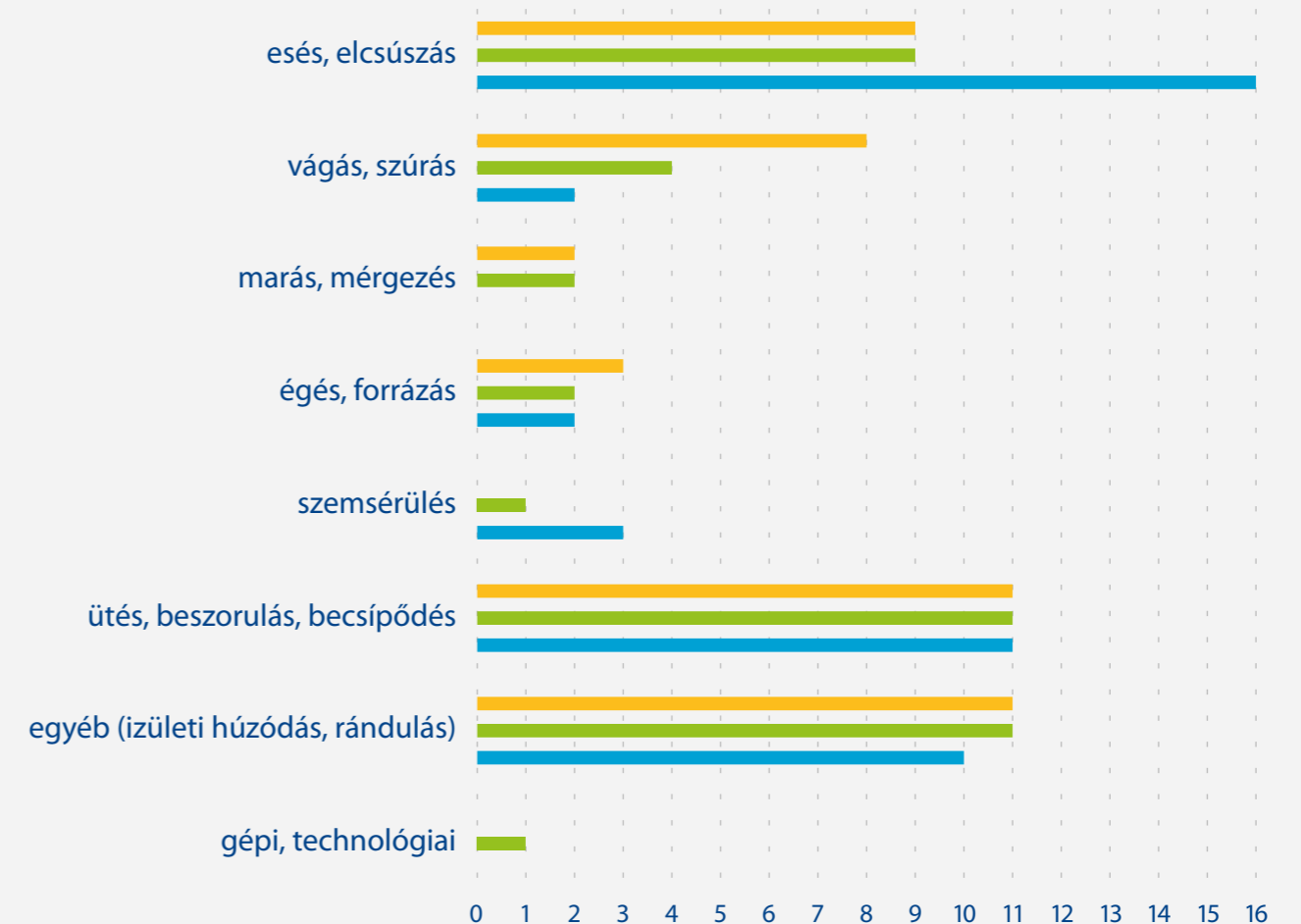
Munkabaleseti mutatók

	Budapest, Vecsés		
	2009	2010	2011
3 napot meghaladó munkaképtelenség	44	41	44
1 balesetre jutó táppénzes nap (súlyossági mutató)	42,0	37,8	36,0
1000 főre eső munkabaleset (gyakorisági mutató)	12,3	11,3	11,5
1000 főre eső táppénzes nap	516,6	428,8	415,7

	Dorog		
	2009	2010	2011
3 napot meghaladó munkaképtelenség	9	11	12
1 balesetre jutó táppénzes nap (súlyossági mutató)	59,78	20,27	26
1000 főre eső munkabaleset (gyakorisági mutató)	9,03	11,22	12,12
1000 főre eső táppénzes nap	539,6	227,55	315,15

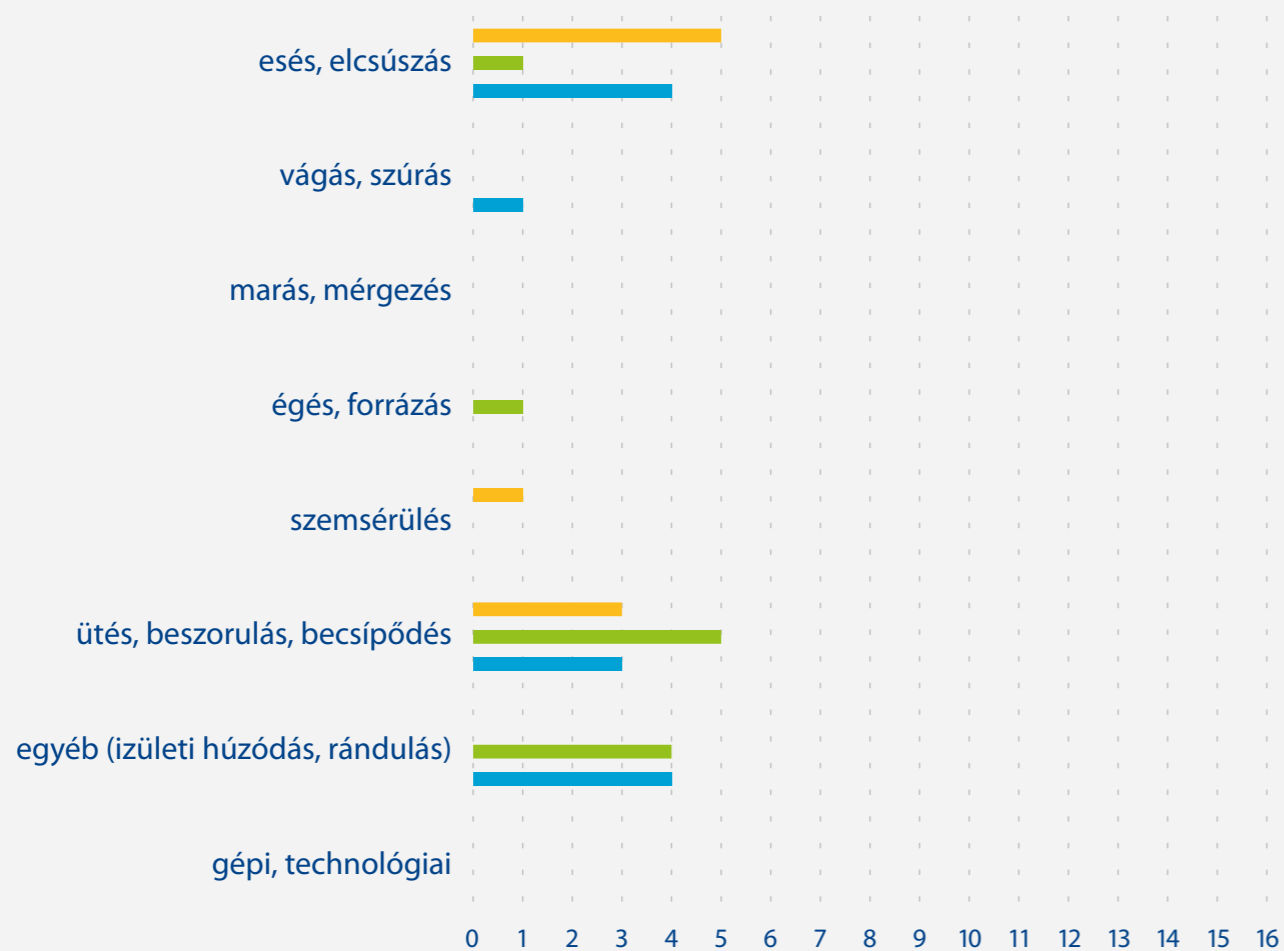
Munkabalesetek száma típusonként – Budapest

■ 2009 ■ 2010 ■ 2011

Munkabalesetek száma típusonként – Drog

■ 2009 ■ 2010 ■ 2011

MUNKATÁRSAINK

Változatlanul valljuk, hogy emberi erőforrásunk képezi folyamatos üzleti sikereink, tudományos, kereskedelmi és pénzügyi értékekben rejlő növekedési lehetőségeink alapját. A magasszintű teljesítmény és a kitűzött célok eléréséhez, a kulcsemberek megtartásához szükséges feltételekkel rendelkezünk és biztosítjuk munkatársaink számára. Ilyenek többek között: alap és változó bér, a részvényjuttatások, egyéb juttatások és a szakmai továbbfejlődés feltételeinek biztosítása is. Nagy hangsúlyt fektetünk a pályakezdő fiatalok foglalkoztatására éppúgy, mint a humánus generációváltás megvalósítására.

Társaságunk elkötelezett abban, hogy olyan jelölteket kutasson fel és alkalmazzon, akiknek széles körű szakmai tapasztalata, átfogó szakismerete és jövőbeli elképzelései a lehető legnagyobb mértékben segítik elő a Richter sikereit mind a napi működések, mind a rövid- és hosszú távú stratégiák kialakításának tekintetében.

Értékrend

Társaságunk nagy hangsúlyt fektet írott és íratlan értékeinek gondozására, illetve megőrzésére. Értéknek tekintjük a hosszú távú gondolkodást, mely nemcsak a vállalat szakmai/stratégiai tevékenységére jellemző, hanem a munkatársakkal való együttműködésre is. Értéknek tekintjük az átgondoltságot, a megfontolt döntéshozatalt és a stabilitásra való törekvést. Érték a lojalitás, a cég iránti hosszú távú elkötelezettség is.

Büszkék vagyunk arra a biztonságra, amelyet a Richter Gedeon stabilitása révén nyújt munkavállalóinak. A Társaság lehetőség szerint belülről építkezik, saját munkavállalói köréből biztosítja, neveli ki az utánpótlást.

A Társaságnál a közös célok elérésének egyik fontos eszköze az összehangolt csoportmunka, amely jó szakmai és emberi kapcsolatokon alapul. Ennek pozitív következménye a közösséghez tartozás érzése, a „Richter-tudat”. A szociális érzékenység mind a társadalmi szerepvállalásban, mind a munkavállalóknak nyújtott különböző támogatásokban megnyilvánul.

Létszám

2011. év végén 6515 alkalmazottunk volt, ebből külföldi irodáinkban 1724-an dolgoztak. A 2010-es évhez viszonyítva a létszám növekedése a külföldi irodák alkalmazottainak létszámának változásával magyarázható, főként a nyugat-európai orvoslátogató hálózat megalakulása járt jelentős létszám-növekedéssel. A magyarországi létszám is több mint 50 fővel nőtt az elmúlt egy évben. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a Magyarországon dolgozó szellemi foglalkozásúak 74%-a.

2010-ben a zárólétszám 4609 fő, melyből teljes munkaidős 4492, részmunkaidős 43, teljes munkaidős nyugdíjas 65, részmunkaidős nyugdíjas 9 fő volt.

2011-ben a zárólétszám 4810 fő, amelyből teljes munkaidős 4697, részmunkaidős 50, teljes munkaidős nyugdíjas 54, részmunkaidős nyugdíjas 9 fő volt.

2010-ben a női munkavállalók aránya 52%, a férfiaké 48%. Ugyanez 2011-ben a nők esetében 51%, a férfiaknál 49% volt.

Érdekképviselő

Társaságunk dolgozóinak érdekképviselőt a Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége látja el. Budapesti dolgozóink közül 1254-en, Dorogon 443-an tagjai. A szakszervezet és a vezetőség közötti együttműködés nagy múltra tekint vissza, gyakoriak az egyeztetések a Kollektív Szerződés módosításakor, bérfejlesztéskor és más, a dolgozók nagyobb csoportját érintő döntések előtt.

A Munkavédelmi Bizottsággal folyamatos a kapcsolat a megfelelő munkakörülmények biztosítása érdekében.

Megerősödött a Gyógyszeripari Alágazati Párbeszéd Bizottság, megkötötték a Gyógyszeripari Ágazati Kollektív Szerződést.

Dolgozói képviselő

Társaságunknál 11 tagú Üzemi Tanács működik (7 budapesti és 4 dorogi képviselővel), melynek feladata, hogy a munkaügyi

kapcsolatok keretében a munkavállalók részvételi jogát gyakorolja.

Diszkrimináció

A diszkriminációval kapcsolatos elveinket Etikai Kódexünk tartalmazza, mely egyben mutatja az esélyegyenlőség melletti elkötelezettségünket is. Elkötelezettjei vagyunk a Magyarország Alaptörvényében megfogalmazott bármely megkülönböztetés, nevezetesen a faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel tilalmának. Figyelemmel a Magyar Alaptörvény XVIII. cikkére, Társaságunk elítéli és nem alkalmazza a gyermekmunkát. Nem tartjuk hátrányos megkülönböztetésnek a munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő megkülönböztetést (pl. meghatározott munkakörök csak férfiak tölthetnek be). Munkatársainkat a foglalkoztatás minden elemében úgy kezeljük, hogy kizárólag a munka követelményeinek megfelelő

képességeik érvényesüljenek. Ennek is bizonyítéka, hogy felső vezetőink csaknem 33%-a nő, középvezetőink között ez az arány még nagyobb, több mint 41%.

Foglalkoztatási politikánkban betartjuk a Magyar Alaptörvény III. és XII. cikkének előírásait is, határozottan ellenzünk mindenfajta kényszermunkát.

Jóléti és kulturális juttatások

A béren felüli juttatások közül – amelyek részmunkaidőben foglalkoztatott munkatársainkat is megilletik –, a személyes biztonság növelését és a hosszú távú gondoskodást szolgálja az önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj-kiegészítés, az egészségpénztári támogatás, az élet- és baleset-biztosítás. Pénzügyi támogatások keretében kedvezményes és kamatmentes vállalati hiteleket, utazási hozzájárulást, fiatal pályakezdők részére lakhatási lehetőséget biztosítunk. A tehetséges fiatalok megtartása érdekében hosszú futamidejű biztosítási konstrukciót dolgoztunk ki, a legjobbak számára igyekszünk karrierlehetőséget biztosítani. Változatlanul támogatjuk és fenntartjuk mindazon intézményeket, amelyek szolgáltatásaikkal elősegítik munkatársaink nyugodt munkakörülményeit, illetve lehetőséget teremtenek regenerálódásukhoz, pihenésükhöz.

A 2009-ben felújított budapesti óvodánknál 2010-ben sósobát alakítottunk ki, Dorogon gyermekmedence létrehozásával segítjük elő a gyermekek egészséges életmódra való nevelését.

Balatonszemesi és balatonlelleli üdülőinket korszerűsítettük. A kor követelményeinek megfelelő beruházások lehetőséget teremtettek arra is, hogy a téli időszakokban tréningeket, továbbképzéseket tartsunk, elősegítve ezzel munkatársaink szakmai fejlődését.

A 2011-ben már negyedik alkalommal meghirdetett Komplex szűrővizsgálati program két éve alatt minden munkavállalónak lehetősége van a különböző szűrővizsgálatokon való részvételre. A részvételi arány 80% körüli értéket ér el. Rendkívül fontosnak tartjuk az igényes építészeti és természeti környezet kialakítását is. Ennek szép példája, hogy átépített uszodánk az Építőipari Mesterdíj Alapítvány által kiírt Építőipari Nívódíjat kapott. További juttatásainkról 2008–2009. évi Fenntarthatósági jelentésünkben tájékozódhatnak.

Képzés

Fontosnak tartjuk, hogy vezetőink mindannyian megértsék, milyen ösztönzésre van szükség ahhoz, hogy céljainkat elérjük.

A Társaság minden dolgozója kötelezően részt vesz a biztonságtechnikai, minőségügyi, környezetvédelmi és farmakovigilancia képzéseken. A Richterbe lépő munkatársak számára „beilleszkedési programot” szervezünk, melynek során részben előadások, részben üzem illetve laboratóriumi látogatás révén ismerkedhetnek meg a Richter széles körű tevékenységével és a vállalati kultúrájával. A frissen végzett pályakezdő diplomások számára „mérnökovi” nevű tréningprogramot szervezünk. Ennek célja egyrészt a munka világába való beilleszkedés megkönnyítése, másrészt a Richter tevékenységének és a vállalati kultúrának a megismerése.

A jelentéstételi időszakban közép- és felsővezetőink 360 fokos kompetencia felmérésben vettek részt, azért, hogy a jövőben ennek alapján történjen a menedzsment-tréning.

Az elmúlt években kinevezett vezetők számára külön programot szerveztünk, amely felkészítette őket a rájuk váró feladatokra, így módon is biztosítva a vállalat üzleti sikereit.

Továbbra is támogatjuk az idegen nyelvet tanulókat, a dolgozók tudományos irányú továbbképzését, valamint nagy jelentőséget tulajdonítunk az informatikai ismeretek széles körű bővítésének is. A hagyományos képzési formák mellett az elektronikus oktatás (e-learning) már bevált gyakorlatként működik az informatikai oktatásban. Iskolarendszerű képzésben 2010-ben 94, 2011-ben 190 munkatársunk vett részt, továbbá 20 fő PhD tanulmányokat folytatott. 11-en érettségit nyújtó, 12-en technikusképzésen vettek részt. 2010-ben 73, 2011-ben 337 munkatársunk tanult azért, hogy valamilyen szakképzettséget szerezzen valamint 183-an illetve 83-an fejlesztették informatikai ismereteiket. 1117 illetve 809 munkatársunk szakmai továbbképző tanfolyamon bővítette ismereteit 2010–2011 során.

Fontosabb kihelyezett tanfolyamok 2010–2011-ben:

- Aszeptikus gyártási eljárások
- Beszerzési tréningek
- Drámatréning
- Építésügyi jogszabályok változásai
- Flexográfiai nyomtatás
- Gyógyszertechnológia
- HR tárgyalástechnika tréning
- Kazánkezelői továbbképző tanfolyamok
- Kísérőkezelő (TUB-1000/1 m² ollós emelőasztal)
- Kockázatkezelés a gyógyszeriparban
- Kompetencia alapú interjútechnika
- Leesés elleni védőeszközök használatának betanítása
- Légzésvédő készülékek használatának oktatása
- Nyomástartóedény-gépész
- Projektmenedzsment
- Statisztika szoftver-elmélet és gyakorlat
- Sűrített levegős légzésvédő készülékek kezelésének betanítása
- Targoncavezető és emelőgép-kezelő
- Veszélyes áru kezelői szakmai továbbképzés

Fentiekén kívül 2010-ben 693-an, 2011-ben 602-en tanultak nyelveket, 2010-ben 304-en, 2011-ben 343-an vettek részt jogszabályokkal kapcsolatos képzéseken.

A gyógyszergyártás – a veszélyes anyagok felhasználása és a gyártási folyamat során keletkező hulladékok kezelése miatt – magas kockázatú tevékenység. Ezért Társaságunk számára elengedhetetlen, hogy jó kapcsolatot építsen ki a körülötte élőkkel.

Társadalmi felelősségvállalásunk részeként folyamatos párbeszédet folytatunk nemcsak befektetőinkkel és a hatóságokkal, hanem a civil társadalom különböző képviselőivel is azért, hogy felmérjük a velünk szemben támasztott igényeket, tevékenységünk társadalmi hatásait és pontos tájékoztatást adjunk társadalmi szerepvállalásunkról.

Társadalmi felelősségvállalás és párbeszéd

Társaságunk elkötelezettsége szűkebb környezetéért és a tágabb társadalomért sokrétű. Egyrészt termékeinkkel gyógyítunk, kutatási tevékenységünkkel hozzájárulunk az eddig kevésbé kutatott terápiás területek eredményeihez.

Támogatási politikánknak alapja az a meggyőződés, hogy azokon a területeken kell szerepet vállalnunk, amelyek tevékenységi körünkhöz kapcsolódnak. Ezért támogatjuk az egészségügy és az oktatás, ezen belül is a vegyész, a gyógyszerész és orvosképzést. Tevékenységünk középpontjában a kreatív ember áll. Éppen ezért sokat teszünk azért, hogy elősegítsük az innovációs készségek és képességek fejlesztését akár saját intézményünkben, akár környezetünkben. Hazai gyógyszercégek feladatunknak

érezzük a magyar egészségügy és különböző egészségügyi programok támogatását. A 2009-ben útjára indított Richter Egészségváros programunk tágabb összefüggésbe helyezi az egészségmegőrzés lényegét. Összehozza az egyéni késztetést a közösségi érdekekkel. A program indulása óta 20 helyszínen voltunk jelen és a helyi lakosok részvételét forintosítva 2009–2011 között 82,7 Mft-ot adományoztunk a programban résztvevő kórházaknak (www.egeszsegvaros.hu). A program a Richter támogatási stratégiájának komplex megvalósítási formája, a helyi egészségügyi intézmények támogatását az ott élők szűrővizsgálatokon történő megjelenéséhez, az egyes betegségi típusokról szóló előadások (oktatás) meghallgatásával kapcsolja össze. A Richter Egészségváros Programja 2011-ben elnyerte a CSR Hungary Díjat a Közös ügyek – Egészség kategóriában.

A Richter számára a nőgyógyászati terápiás terület kiemelt jelentőségű. A világ azon néhány cége közé tartozik, amely a nőgyógyászati területen az egyik legszélesebb termékválasztékkal rendelkezik, hozzájárulva ezzel is a nők tudatos családtervezésének megvalósításához. Azért indítottuk el a Richter a Nőkért programot – amelynek fontos része a jelentéstételi időszakban elindított Terézanyu pályázat –, hogy tabuk nélkül beszélhessünk a nőknek a társadalomban betöltött szerepéről, tehessünk társadalmi súlyuknak és szerepüknek megfelelő megbecsüléséért.

Az Életet az Éveknek Nyugdíjas Szövetséggel együttműködve (a kapcsolat 2005-ben kezdődött) évente négy helyszínen egészségnapokat tartunk az időskorúak számára, amelyeken a korosztályt érintő betegségi típusokkal kapcsolatban hallgathatnak meg az érdeklődők előadásokat. Ezek a programok a megelőzést hangsúlyozzák és lehetőséget adnak arra is, hogy az időskorúak az itt megszerzett ismereteket környezetük felé is továbbítsák.

A Tudományos Hasznos Emberi (THE) Roadshow a Magyar Innovációs Szövetség és a The Hyperion Group közös kezdeményezése, amelynek célja, hogy a Magyar Innovációs Szövetséggel és a legjelentősebb ipari szereplőkkel közösen felkeltse a fiatalok érdeklődését a műszaki és természettudományok iránt. A program Magyarországon egyedülálló, széles körű összefogásban valósul meg, egyfajta hidat képezve a tudományos élet, az ipar, az oktatás és a politika között.

A Richter már a kezdetektől, és 2011 tavasza óta megújított előadói programmal vállal szerepet ebben a kezdeményezésben. Az előadók alkalmanként mintegy másfél órás előadásaikkal többek között betekintést adnak abba, hogy mi is a gyógyszer, hogyan „működik” a gyógyszeripari kutatói-fejlesztői és minőségbiztosítási munka. A program új, a középiskolák számára egyébként elérhetetlen ismeretanyagot és szemléletet nyújt a diákoknak. A THE csapat eddig öt budapesti gimnáziumban lépett fel: Árpád Gimnázium, Eötvös Gimnázium, Arany János Gimnázium, Veres Pálné Gimnázium, Szent László Gimnázium. A richteres THE előadói roadshow összhangban van a Richter oktatás és utánpótlásképzés terén vállalt társadalmi szerepvállalásával.

A környezeti nevelés, a felnövekvő nemzedék környezettudatos magatartásának alakítása is Társaságunk egyik célkitűzése. Számunkra fontos, hogy leendő munkatársaink elkötelezettek legyenek közvetlen és tágabb környezetük iránt. Ezt a 13 éves korosztály számára szervezett környezetvédelmi versenyekkel segítjük elő. Ilyen volt 2011-ben, a Kémia nemzetközi évében az Éltetőnk a tiszta víz címet viselő verseny Dorogon, a budapesti Wekerle-telepi általános iskolák részére rendezett környezet- és természetvédelmi verseny, vagy az évről-évre dorogi nappal záruló Alkimista tábor programja, és a szintén Dorogon megrendezett, tanévet záró Környezetvédelmi játszónapon való részvételünk is.

Leányvállalataink társadalmi szerepvállásában is megjelenik Társaságunk támogatási stratégiája.

A Gedeon Richter Romania egészségügyi kampányok, valamennyi korcsoportot megszólító felvilágosító programok szervezésével a megelőzéshez, az egészséges életmód, a felelős, egészségtudatos társadalom kialakításához kíván hozzájárulni. Ezt a célt szolgálta a „100 méter az egészségért” program is, amelyet összekapcsoltak sétaút és zöldterület kialakításával Marosvásárhelyen. Az ünnepélyes megnyitóra vérnyomásmérés mellett orvosi tanácsadást is szerveztek. A fiatalokat az „Intimzóna” kampánnyal szólították meg, segítve őket a felelős szexuális magatartásra. „Capsula sanatorii” néven egészségügyi ismeretterjesztő programot indítottak laikusoknak készült betegtájékoztatókkal.

Az oktatás támogatása terén hagyományteremtő módon elismerésben részesítették az Országos Kémiai Olimpián díjazott tanulókat és tanáraikat is.

Az első Richter Különdíj, amelyet négy évvel ezelőtt adtak át, hagyományt teremtett.

A „Gyógyszerészhallgatók Országos Konferenciáján” vagy a diákok, fiatal orvosok és gyógyszerészek számára szervezett „mariesiensis” konferenciákon legjobban szereplő hallgatók a Richter Különdíjat kapják.

Lengyelországban Társaságunk a Gedeon Richter Polska és Gedeon Richter Marketing Polska cégekkel van jelen. Előbbi társadalmi szerepvállalásában hangsúlyos helye van a helyi kórházzal való együttműködésnek (pl. mentőautó vásárlása újraélesztő készülékkel, nemzetközi gyermeknap megünneplése a

kórház gyermekosztályán). Népszerűsítik a véradást a „Tiszteletbeli Véradók” projekten keresztül, támogatják az egészség témájú zenei fesztivált is. A Gedeon Richter Marketing Polska heti rendszerességgel jelentkező, interaktív rádióműsor támogatója, amelyben orvosi konzultációs lehetőséget teremtenek.

A dél-amerikai Aconcagua csúcs megmászását is támogatták, amelyben sérült emberek vettek részt.

Jegorjevszkben a helyi gimnázium és óvoda élvezi a Richter oroszországi vállalata, a Gedeon Richter-RUS támogatását.

A helyi televízióval együttműködve 10–12 éves gyermekek számára rajz- és fogalmazásversenyt szerveztek, amelyben városukról, iskolájukról, családjukról, barátaikról, kívánságaikról kértek pályamunkákat. A legjobb pályamunkát beküldő diákok egy kívánságuk teljesítését kapták ajándékba.

A Gedeon Richer-RUS „Az én orvosom” címmel pályázatot hirdetett Jegorjevszk lakosai között: a lakosok a legjobb orvosra szavazhattak. A díjat ünnepélyes keretek között adták át.

Mindezek a programok azt bizonyítják, hogy az érintettjeinkkel folytatott párbeszéd társadalmi felelősségvállalásunk fontos eleme. Számunkra ez olyan nyílt és folyamatos dialógust jelent, amelyet a cég kezdeményez és tart fenn azokkal az üzleti szereplőkkel, egyéb szervezetekkel és helyi közösségekkel, amelyeket valamilyen módon érint a vállalat tevékenysége. Célja, hogy az így felmért igények beépüljenek stratégiánkba, továbbá, hogy lehetővé tegye vállalatunk számára kockázataink felmérését és elhárítását is.

Érintettek

Társaságunk több érintetti csoporttal és sokféle módon kommunikál, így például befektetőivel, munkavállalóival, civil szervezetekkel, hatóságokkal és intézményekkel. A hatékony kommunikáció feltétele a pontosan meghatározott érintettek köre. Érintettjeink kiválasztásánál szempont, hogy kik azok, akik termékeinket felhasználják, kik azok, akik a gyártásokhoz alapanyagot szállítanak, kik azok, akik működésünk szempontjából meghatározóak, különös tekintettel befektetőinkre.

Befektetői kapcsolattartás

A Társaság negyedévente teszi közzé a nem auditált adatokat tartalmazó tőzsdei jelentését részvényesei számára. Emellett az éves közgyűlés időpontjára auditált adatokat tartalmazó Éves Jelentést hoz nyilvánosságra. A Társaság éves közgyűlését Budapesten tartja, amelyről legkevesebb 30 nappal a kitűzött időpont előtt részvényeseit közleményben tájékoztatja. A közgyűlésen a Társaság vezérigazgatója üzleti beszámolót tart, és valamennyi igazgató jelen van, hogy a felmerülő kérdéseket megválaszolja.

A Társaság vezetősége, elsősorban a vezérigazgató és a befektetési kapcsolatokért felelős munkatársak, rendszeresen tájékoztatják intézményi befektetőinket a Társaság teljesítményéről és célkitűzéseiről szakmai konferenciák, üzleti találkozók, konferenciahívások és befektetői roadshow-k keretében. A Richter Befektetői kapcsolattartó osztályának képviselői összesen 9 nemzetközi konferencián, valamint 8 befektetői roadshow-n vettek részt 2010–2011 során. Ugyanezen időszakban a Richter vezetősége – budapesti székhelyén – 46 üzleti találkozó keretében 111 alapkezelőnek és tőzsdei elemzőnek számolt be üzleti tevékenységéről. Emellett minden negyedéves jelentés közzététele után konferenciahívásra került sor.

Konferenciák 2010-ben

CONCORDE	One-on-one Conference	Budapest	2010. március 31.
Erste	Erste Investor's Day	Stockholm	2010. május 17.
UBS	UBS One-on-one Emerging Conference	London	2010. június 23.
IPOPEMA	Investors Conference	Budapest	2010. október 14.
ING	13th ING EMEA Investment Forum	Prága	2010. december 1.

Konferenciák 2011-ben

UBS	EMEA One-on-one Conference	London	2011. június 21-22.
BoAML	Global Healthcare Conference	London	2011. szeptember 14-15.
Erste	Investor Conference	Stegersbach	2011. október 3-4.
ING	14th Annual EMEA Forum	Varsó	2011. november 29-30.

Befektetői roadshow-k 2010-ben

London, Edinburgh	2010. február 10-11.
New York, Boston	2010. február 24-26.
Frankfurt	2010. június 22.
New York, Boston	2010. november 15-17.
London	2010. november 29-30.

A Társaság angol és magyar nyelvű honlapja (www.richter.hu) a befektetők és elemzők számára elkülönített, a Richter üzleti tevékenységéről részletesebb információkat közlő oldalakat is tartalmaz. Mindemellett a Befektetői Kapcsolattartó Osztály a vállalat budapesti székhelyén a befektetők rendelkezésére áll. E-mail cím: investor.relations@richter.hu, telefon: +36 1 431 5764.

A vállalat tevékenységét 2010–2011-ben rendszeresen figyelemmel kísérő elemzők:

Bank of America Merrill Lynch	Jamie Clark
Concorde	Vágó Attila
Credit Suisse	2010: Ravi Mehrotra, Yasir Al-Wakeel 2011: Mark Wadley
Deutsche Bank	Várkonyi Gergely
Erste	Vladimíra Urbánková
Goldman Sachs	Anton Farlenkov, Yulia Gerasimova
ING	Luke Poloniecki
Jefferies	James Vane-Tempest
KBC	Pálffy Gergely
Morgan Stanley	Peter Verdult
Raiffeisen	2010: Herczenik Ákos 2011: Daniel Damaska
UBS Warburg	Martin Wales, Guillaume van Renterghem
UniCredit	Adriana Marin
Wood	2010: Ovidiu Fer 2011: Bram Buring

Befektetői roadshow-k 2011-ben

London, Edinburgh	2011. február 9-11.
London	2011. szeptember 16.
New York, Boston	2011. szeptember 20-21.

Munkatársak

Munkavállalóink legfontosabb érintettjeink közé tartoznak. Elkötelezettségüket jól szemlélteti, hogy a vállalatnál átlagosan eltöltött évek száma tizennégy. Úgy gondoljuk, hogy a megfelelő munkakörülményeknek, a karrierlehetőségeknek, a motiváció fenntartásának, támogató politikáknak nagy szerepe van a munkavállalói elkötelezettség kialakításában. Tesszük mindezt azért, mert az elvégzett munka és készítményeink állandó minőségének elengedhetetlen feltétele a képzett, motivált munkaerő és a számukra biztosított megfelelő munkakörnyezet. Munkavállalóinkkal elsősorban belső kommunikációs csatornákon keresztül érintkezünk. 1998 óta működő, 2004-ben továbbfejlesztett intranet hálózatunk, amelynek már több mint 2500 felhasználója van, számos irodai alkalmazás mellett kilenc szervezeti egység aktuális információit is tartalmazza. Itt – és nyomtatott formában is – olvasható újságunk, a Richter Hírek és a Richter Hírlevél. Belső rendezvényeink és faliújságunk szintén arra szolgál, hogy alkalmazottaink is értesüljenek cégünk eredményeiről és célkitűzéseiről. Kétévente megrendezésre kerülő Családi napunk célja, hogy munkatársaink és családjaik a közösen eltöltött programokkal teli nap során közelebb kerüljenek egymáshoz.

A Richter 2009-ben megvizsgálta belső kommunikációját: felmérést készített a Budapesten és Dorogon dolgozó mintegy 4.600 munkatárs körében. A felmérés célja a társaság belső kommunikációs folyamatainak jobb megértése, a belső kommunikációs helyzet értékelése volt, valamint információk

gyűjtése a jövőbeni változtatások érdekében. A dolgozók elsősorban az Intranetet, a Richter Híreket, a vezetővel való személyes megbeszélést/értekezletet jelölték meg elsődlegesen használt hírforrásként, ezért a Társaság ezeken a területeken tesz lépéseket a fejlődés érdekében. 2009 óta a Társaság új kommunikációs csatornán is tájékoztatja dolgozóit a vállalattal kapcsolatos főbb hírekről: az Intraneten keresztül elérhető saját televíziós hírműsor, a Richter Híradó kéthavonta jelentkezik friss információkkal.

Orvosok és gyógyszerészek

Az orvosok és gyógyszerészek termékeink első számú „fogyasztói”, hiszen elsősorban ők döntenek el, hogy azokat mennyiben és milyen esetekben ajánlják betegeiknek. Éppen ezért fontos számunkra, hogy pontos információval rendelkezzenek régi és új termékeink felhasználási lehetőségeiről, hatékonyságáról, illetve esetleges mellékhatásairól. Orvos- és patika-látogató hálózatunk szigorú üzleti etikai elvek mentén működik: elutasítjuk a korrupciós módszereket, látogatóink – image kutatásunk által is bizonyítottan – korrektek, naprakészek, nem agresszívak. Hosszú távú gondolkodásunk célja a termékeinkbe vetett bizalom megőrzése.

Gyógyszerhasználók, beszállítók

Termékeinket igyekszünk a betegek igényeit figyelembe véve fejleszteni és elérhető áron rendelkezésükre bocsátani. Az orvosok és gyógyszerészek képzésén és tájékoztatásán kívül a betegekkel szembeni

felelősségvállalásunkat a minőségbiztosítási előírások és egyéb szabályok szigorú betartásával és az egészségügyi rendszer támogatásán keresztül (alapítványok, szakrendelők és rehabilitációs centrumok létrehozása, segélyezés) teljesítjük. Többek között 2002-ben megalapítottuk a Richter Gedeon a Magyar Egészségügyért Alapítványt, amely az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, a gyógyító- és egészségügyi rehabilitációs tevékenység, a tudományos tevékenység és kutatás, valamint az oktatás, képességfejlesztés és ismeretterjesztés területét támogatja. A hatóanyag- és gyógyszergyártáshoz szükséges nyersanyagokat sok esetben külső beszállítóktól vásároljuk, így az anyagok szolgáltatói is érintettjeink közé tartoznak. A beszállítókra vonatkozó szabályokról részletesebben a Fogyasztóink egészsége és biztonsága című fejezetben számolunk be.

Helyi közösségek: önkormányzatok, lakosság, civil szervezetek

A helyi közösségekkel ápolott kapcsolatunk hosszú évekre nyúlik vissza és ma már sikeresnek mondható. Mint korábban az már említésre került, a hatóanyag- és gyógyszergyártás kockázatokkal jár, ráadásul az egyes kémiai reakciók során termelődő melléktermékek időnként kellemetlen szaghatással járnak. Bár a szabályokat szigorúan betartjuk és eljárásainkat, valamint az előállított anyagokat és termékeket folyamatosan ellenőrizzük, vagyis minden eszközzel igyekszünk a mellékhatásokat minimalizálni, néha előfordul, hogy a körülöttünk élőket zavarja az általunk végzett tevékenység. Ilyen

esetekben is nyitottak vagyunk a párbeszédre, adott esetben a közös megoldást megkeresni. Jó példa erre a dorogi lakossági kapcsolat, amelynek alakításában meghatározó szerepe van a helyi környezetvédelmi egyesületnek is. A lakossággal való folyamatos kapcsolattartásra nemcsak a civilek számára is nyitott konferenciák alkalmasak, hanem közvetlenül az önkormányzatokkal közös programok, az általános iskolásoknak rendezett versenyek, valamint a médiával való szoros kapcsolatunk is.

Társaságunk fontosnak tartja a vállalatok kezdeményező szerepét a non-profit szervezetekkel folytatott párbeszédben, hiszen együttműködésünk hozzájárulhat egy felelősebb társadalmi kultúra kialakításához, amely a vállalatok működését és versenyképességének növelését is elősegítheti. A társadalmi, környezeti, gazdasági értékek iránt fogékonyabb közeg a vállalatok számára is átláthatóbb viszonyokat, elvárásokat teremt.

Oktatási intézmények és hatóságok

Az oktatási intézmények támogatása társadalmi felelősségvállalásunk egyik alappillére. Stratégiánkban meghatározó a folyamatos kutatás-fejlesztési tevékenység fenntartása, amelyhez elengedhetetlennek tartjuk a jövő szakembereinek megfelelő képzését, az utánpótlás-nevelés támogatását. A Társaság azonban nemcsak a vegyész és gyógyszerész szakembereket karolja fel, hanem jelen van a műszaki, az orvosi, a közgazdaságtudományi egyetemek támogatói között is. Társaságunk kutatók, orvosok tudományos munkáját, továbbképzését, az egészségmegőrzésre, betegségmegelőzésre irányuló tevékenységét is támogatja.

Cégünk elsősorban pályázatokon és alapítványokon keresztül segíti a fiatal kutatók, vegyészmérnökök, gyógyszerészhallgatók továbbképzését éppúgy, mint a kémiában kiemelkedő tehetségű középiskolásokat, valamint az oktatásban kimagasló szerepet betöltő tanárokat.

TÁMOGATÁSI FORMA	LEÍRÁSA	RÉSZVÉTEL
Szakmai gyakorlat	Tanüzemünkben, termelő üzemünkben, kutatólaboratóriumainkban és egyéb szakterületeken fogadunk középiskolai tanulókat, főiskolás és egyetemi hallgatókat	2009-ben 208 fő 2010-ben 220 fő 2011-ben 245 fő
Diplomamunkák, szakdolgozatok, doktori dolgozatok elkészítésének támogatása	Egyéni elbírálás alapján esetenként a helyben történő kutatást, vagy külső konzulenszt biztosítunk	2009-ben 41 fő 2010-ben 33 fő 2011-ben 34 fő
Gyárlátogatások	Szakképző iskolák, egyetemek, főiskolák, határon túli magyar egyetemek, illetve az Európai Unió országaiból érkező külföldi diákok számára szervezzük, igény szerint	2009-ben 225 fő 2010-ben 449 fő 2011-ben (Kémia Éve) 575 fő

Az oktatás támogatását alapítványi formában nyújtjuk:

ALAPÍTVÁNYOK	TÁMOGATÁSI FORMA
Kutató Diákokért Alapítvány	Középiskolások részére biztosít kutatási lehetőséget.
Egyetemi alapítványok	TDK konferenciák helyezettei és a kiváló diplomamunkák díjazása. Fiatal kutatóknak és PhD hallgatóknak nyújtott támogatás.
RICHTER ALAPÍTVÁNYOK	
Alapítvány a Magyar Kémia Oktatásért	Általános- és középiskolai kémiatanárok oktatómunkájának díjazása.
Richter Alapítvány a Finomkémiai Műveletek Fejlesztéséért	A Veszprémi Egyetem mérnöki karán tanuló hallgatók kutatómunkájának, illetve oktatóinak támogatása.
Richter Gedeon Rt. Centenárium Alapítvány	Fiatal kutatók, egyetemi hallgatók PhD tanulmányainak, rövid- és hosszú távú kutatásának támogatása.
Richter Gedeon Talentum Alapítvány	Középiskolai tanulmányokat folytató fiatalok graduális és posztgraduális tanulmányainak támogatása, akik a tanulmányok eredményes elvégzését követően a magyar gyógyszeripar sikeres szakemberei, kutatói lehetnek. Ezt meghaladóan azon egyetemeken és egyéb oktatási intézményekben tevékenységének támogatása, amelyek a sikeresen pályázó fiatalok képzését végzik.
Aesculap Alapítvány	A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán a tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés támogatása.
Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért	A matematika, fizika, biológia és kémiaoktatásban kiemelkedően eredményes pedagógusokat díjazza (Rátz Tanár Úr Életműdíj).
Bugát-Richter Természettudományi Alapítvány	Középiskolás diákok természettudományos ismereteinek elmélyítése, a kiemelkedő tudású diákok tehetség gondozása, magas szakmai színvonalú versenyek és vetélkedők rendezésének támogatása.
Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítvány	Az Általános Orvostudományi Kar oktató, gyógyító és kutató tevékenységének támogatása.
Varga József Alapítvány	A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyészmérnöki és Biomérnöki Karán a tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, konferenciák támogatása.
ProScola Nostra Alapítvány	A Dorogi Zsigmond Vilmos Gimnázium és Szakközépiskola tehetséges tanulóinak iskolán belüli, illetve hazai és külföldi szaktárgyi táborokban oktatás, közművelődés, ifjúsági feladatokról gondoskodás és sport támogatása. Egészségmegőrzés, képességfejlesztés, idegen nyelvi képzés segítése, nyelvvizsgázás ösztönzése.

Kapcsolatunk a hatóságokkal

Mivel a törvények szigorú szabályok közé szorítják a gyógyszeripar működését, ezért az előírások betartását ellenőrző hatóságokkal való kapcsolatunk eredményességünk szempontjából meghatározó. Társaságunkkal kapcsolatban levő szakág-specifikus hatóságok: a környezetvédelmi hatóságok, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, az NFSZ Nemzeti Munkaügyi Hivatal, a Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság, az Országos Kémiai Biztonsági Intézet és a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal. A felsorolt hatóságok Budapest, Debrecen, Dorog és Vecsés területeken működő egységeinkre vonatkozóan bírnak hatósági jogkörrel. Az MNV Zrt. mint tulajdonos, és az Európai Ügyek Hivatala is felügyelik tevékenységünket. A hatóságok, a rendszeres ellenőrzésen kívül, gyakran kérnek tőlünk szakmai véleményt az iparágat érintő jogszabálytervezetekkel kapcsolatban. Ilyen módon az 1998 óta hatályban levő Állatvédelmi törvény megalkotásában is részt vettünk.

Szervezeti tagság és iparági képviselők

Érdekeink képviselőjének különösen fontos módja a különböző szervezetekben való szerepvállalás. Kiemelkedő jelentőségű a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetségében (MAGYOSZ), illetve az Ágazati Párbeszéd Bizottságban betöltött szerepünk. Az 1990-ben létesült iparági képviselő tömöríti a gyógyszersektorban működő cégeket, képviseli és koordinálja közös érdekeinket, elvégzi a tagok közötti egyeztetést, valamint

figyelemmel kíséri a hazai és külföldi kutatási-fejlesztési trendeket és a gazdasági helyzetet. Így mi is könnyebben érvényesítjük befolyásunkat a szabályozás területén és hozzájárulunk döntéseinket a piaci stratégia összeállításakor.

A MAGYOSZ elnöki posztját jelenleg Bogsch Erik, Társaságunk vezérigazgatója tölti be. Szervezeti tagságainkban a jelentéstételi időszakban változás nem történt, azok 2008-2009-es jelentésünk 49. oldalán megtalálhatók.

Egyre bővülő hazai piaci jelenlétünket mutatja 1994 óta fejlődő referenciapatika-hálózatunk is, amely egyrészt felméri a betegek igényeit, másrészt tájékoztató anyagokkal látja el vásárlóinkat, amelyekből bővebb információkat kaphatnak az általunk gyártott készítményekről. A referenciapatikáinkban dolgozó gyógyszerészek szakmai képzésben részesülnek, illetve egyéb összejöveteleken és tapasztalatcserék révén gazdagíthatják tudásukat. Patikáinkat földrajzi elhelyezkedésük és forgalmuk szerint választjuk ki a fővárosban, a megyeszékhelyeken, illetve a nagyobb vidéki városokban.

Etika, média és szabadság

Gazdasági eredményeink, társadalmi szerepvállalásunk és etikus üzleti magatartásunk szoros kapcsolatban állnak egymással. Ezért mind üzleti kapcsolatainkban, mind a betegekkel szemben az etikus magatartás szabályait követjük. A Richter tiszteletben tartja a lobbitevékenységre és érdekképviselőre vonatkozó hazai és nemzetközi

szabályozásokat és munkája során maga is ezek szellemében jár el, az irányelvek megjelennek belső szabályozásokban is. Társaságunk aláírta a gyógyszergyártók közös etikai kódexét is és az abban foglaltakat kötelezettségnek tekintjük. Tagjai vagyunk a MAGYOSZ-nak, amely szervezet több területen – így például ártámogatásokban, az iparvédelemben és a környezetvédelemben is – érdekvédelmi szervezetként működik. Munkatársainktól is elvárjuk, hogy betartsák erkölcsi-etikai elveinket, melyekre első-sorban a MAGYOSZ és az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete által közösen kidolgozott Gyógyszer-kommunikáció Etikai Kódexét, illetve a kódex alapján felállított etikai bizottság döntéseit tartjuk irányadónak. Ezekhez a szabályokhoz alkalmazkodik saját etikai kódexünk is, amely

részletezi munkatársaink kötelezettségeit, társaságunkkal szemben tanúsítandó magatartását, a diszkrimináció tilalmát, a gazdasági verseny etikáját, a vesztegetés, az ajándékok elfogadásának tilalmát és a vendéglátás, valamint a szállítókkal, vállalkozókkal, vevőkkel és a médiával való kapcsolattartás részletes szabályait. Az etikai normák mellett szigorú törvényi szabályozás írja elő vényköteles termékeink reklámtilalmát, ezen kívül a reklám- és befolyásgyakorlásra vonatkozó egyéb normák is keretek közé szorítják a vállalatot.

Támogatási politika és az alapítványok

A Richter Csoport gazdasági jelentősége mellett kiemelkedő szereplője a társadalmi életnek is a kelet-közép-európai régió országaiban. Kötelességének érzi, hogy lehetőségeihez mérten társadalmi programjaival támogassa a közösségi célokat. Társaságunk a támogatásokat alapítványokon keresztül nyújtja, amelyek – tevékenységünkhöz kapcsolódóan – két fő területen működnek: egészségügy és oktatás. Az oktatást támogató alapítványokon kívül kiemelt jelentőségű a Richter Gedeon a Magyar Egészségügyért Alapítvány, amelyen keresztül az egészségügyet támogatja Társaságunk, valamint a Richter Munkavállalói Jóléti Alapítvány, amely a Társaság dolgozóinak szociális gondjai megoldásában nyújt segítséget.

Társaságunk számára a támogatások odaítélésénél kiemelt szempont, hogy a nyújtott támogatás:

- konkrét, világosan definiált célra fordítódjon;
- adott közösségek helyzetének, életvitelének javítását szolgálja;
- kórházi infrastruktúra fejlesztési célok megvalósulását segítse elő;
- amennyiben a támogatást adott terápiás területekhez kapcsolódó alapítványok kérik, ebben az esetben a Társaság a kardiovaszkuláris, központi idegrendszeri, illetve mozgásszervi területeket részesíti előnyben, illetve a számára fontos terápiás területeken működő betegszervezetek igényeit veszi figyelembe.

RICHTER GEDEON RT.

MINŐSÉGPOLITIKA

Mi, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. felső vezetése elkötelezzük magunkat a folyamatos minőségjavítás mellett. Minőségügyi programunk célja biztosítani termékeink kiváló minőségét, biztonságosságát és hatáosságát. Társaságunk szigorúan betartja a szakmai szabályozásokat és irányelveket (pl. a mindenkor érvényben lévő GMP, GLP és GCP elveket).

A Társaság valamennyi munkavállalójának bevonása a minőségbiztosítási tevékenységbe biztosítja, hogy mindenki tudatában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel, és a rá vonatkozó feladatokkal annak érdekében, hogy minden területen érvényesüljön a hatósági szabályozásoknak való megfelelés.

A minőségorientált gondolkodás terjesztéséhez megalkottuk a „Richter alapelveket”, amely közérthetően fogalmazza meg a Társaság minden alkalmazottja részére a feladatokat, elvárásokat:

Rendszeres oktatás: A napi munkához szükséges szakmai, minőségbiztosítási és biztonságtechnikai ismeretek elsajátítása és szintentartása mindenkinek kötelező.

Információáramlás: A feladatok hibátlan és megfelelő időben történő elvégzéséhez elengedhetetlen a munkatársak folyamatos tájékoztatása és a szükséges információkkal való ellátása.

GXP: Minden olyan tevékenységet, amely a termékek minőségét befolyásolja, a mindenkor aktuális GXP (GMP, GLP, GCP stb.) elvek betartásával kell végezni.

Higiénia: A higiénés rendelkezéseket minden munkavállalónak el kell sajátítani és be kell tartani.

Tecnológiai feyelem: Minden tevékenységet az érvényben levő Műveleti Utasításoknak illetve az Eljárási Utasításoknak megfelelően kell végezni.

Redményesség: Vevőink elégedettségét csak termékeink egyenletesen kimagasló minőségével érhetjük el, amely biztosítja a Társaság üzleti sikereit.

Rendezett dokumentáció: A termékek nyomonkövethetőségét és az esetleges hibák visszakereshetőségét egyértelmű és pontosan vezetett dokumentációval kell lehetővé tenni.

Stratégiánk, hogy Közép-Kelet-Európa legjelentősebb gyógyszergyára kívánunk lenni, kiterjesztve kereskedelmi kapcsolatainkat hagyományos piacainkon kívül az Európai Unió országaira és az Amerikai Egyesült Államokra is. Tudjuk, hogy céljaink megvalósításának feltétele a vonatkozó törvények és szabályozások folyamatos betartása. Ebben rendszeres oktatással, megfelelő tájékoztatással és a követelményeknek megfelelő munkakörülmények biztosításával leszünk dolgozóink segítségére.

Budapest, 1999. február 1.

Pillich Lajos
elnök

Bogsch Erik
vezérigazgató

BUREAU VERITAS
Certification

Tanúsítvány

RICHTER GEDEON Vegyészeti Gyár NYRt.
1103 Budapest, Gyömrői u. 19-21.
2510 Dorog, Esztergomi u. 27.
2220 Vecsés, Lőrinci u. 132.
MAGYARORSZÁG

A Bureau Veritas Certification tanúsítja, hogy a fenti szervezet irányítási rendszerét értékelte és az alább feltüntetett szabvány követelményeinek megfelelőnek találta.

Szabvány

OHSAS 18001:2007

A tanúsított rendszer alkalmazási területe

**GYÓGYSZERHATÓANYAGOK ÉS GYÓGYSZERFORMÁK GYÁRTÁSA,
GYÓGYSZERIPARI KUTATÁS-FEJLESZTÉS, KERESKEDELEM**

Eredeti regisztráció dátuma: 2006. FEBRUÁR 24.

Audit dátuma: 2009. FEBRUÁR 20.

Újratanúsító audit dátuma: 2012. JANUÁR 23-IG

Tanúsítás dátuma: 2009. MÁRCIUS 19.

Az irányítási rendszer folyamatos megfelelő működése mellett ez a tanúsítvány érvényes:

2012. FEBRUÁR 23-ig

A tanúsítvány érvényességét a lenti címen ellenőrizheti.
Amennyiben további információra lenne szüksége a tanúsítvány alkalmazási területét, érvényességét illetve esetleges kizárásokat illetően, az alábbi címen további információhoz juthat.

Dátum: 2009. MÁRCIUS 20.

Tanúsítvány száma: **HU12337S**

Bureau Veritas Certification Hungary
H-1117 Budapest, Budafoki út 56.
www.certification.bureauveritas.hu

Gyógyszerbiztonsági politika

Társaságunk kiemelt területként kezeli a gyógyszerbiztonságot, arra szolgálatként tekint, melynek célja, hogy a betegek és az orvosok számára a biztonságos gyógyszeralkalmazás feltételeit folyamatosan biztosítani tudja, illetve, hogy megfeleljen a vonatkozó hatósági szabályozásoknak, irányelveknek.

A Richter vállalatcsoport a biztonságos gyógyszeralkalmazás érdekében folyamatosan naprakész információval látja el a betegeket és az orvosokat, illetve gondoskodik róla, hogy a gyógyszerek alkalmazása során felmerülő kérdések, problémák haladéktalanul megválaszolásra, megoldásra kerüljenek, melyhez a hét minden napján, 24 órában hozzáférhető kommunikációs csatornákat, információs felületeket tart fenn.

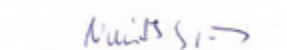
Az emberek biológiai változatosságuk folytán eltérően reagálnak az alkalmazott gyógyszerekre. Nemkívánatos események (mellékhatások) a legnagyobb gondosság mellett fejlesztett és gyártott gyógyszereknél is előfordulnak, minden gyógyszernek vannak mellékhatásai. A gyógyszerbiztonság feladata, hogy a gyógyszerek mellékhatásainak rizikóját megfelelően kezelje, hogy a modern gyógyszerek nélkülözhetetlen gyógyító hatását mindannyian élvezni tudjuk.

A Richterben a törvényi előírásoknak megfelelően egy olyan gyógyszerbiztonsági örökös hálózat működik, amelynek célja, hogy a világ bármely pontján a Társaság készítményeinek alkalmazása során jelentkező nemkívánatos események felismerésre és összegyűjtésre kerüljenek, valamint az összegyűjtött adatok globális elemzése révén hozzájáruljon a pontosabb gyógyszeralkalmazáshoz, illetve a mellékhatások megelőzéséhez. A Richter gyógyszerbiztonsági rendszere kapcsolódik a nemzetközi mellékhatás figyelő rendszerekhez, riaszt és beavatkozik, amennyiben eddig nem ismert mellékhatás jelenik meg, vagy ha a gyógyszer biztonságosságának megváltozását észleli. Ebben az örökös tevékenységben a Társaság valamennyi alkalmazottja részt vesz, képzett és ismeri a rá vonatkozó követelményeket, szükség esetén elvégzi a gyógyszerbiztonsággal kapcsolatos teendőket. Mind az összegyűjtött orvosi kérdések, mind a gyógyszerbiztonsági adatok globális elemzése a fejlesztés alatt álló richteresek győgszerek tökéletesebbé tételét is szolgálják.

A Társaság elkötelezett abban, hogy gyógyszerbiztonsági rendszere minden hatósági szabályozásnak megfeleljen, illetve hogy ezen legmagasabb gyógyszerbiztonsági standardok érvényesüljenek a vállalatcsoport minden pontján, földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül. A gyógyszerbiztonság közös felelősségünk és érdekünk, mely egyszerre nyújt védelmet a betegeknek, a terméknek és a Társaságnak.

Budapest, 2009. január 26.

Bogsch Erik
Vezérigazgató

Dr. Németh György
Orvostudományi igazgató

A Richter Csoport tagjai

Termelő és fejlesztő leány- és közös vállalatok

India	Richter Themis Medicare (India) Private Ltd.
Kína	GRmidas Pharmaceuticals Company Ltd.
Lengyelország	Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.
Németország	Richter-Helm BioLogics GmbH & Co KG
Oroszország	ZAO Gedeon Richter RUS CJSC
Románia	Gedeon Richter Romania S.A.
Svájc	PregLem S.A.

Képviseleti irodák

Azerbajdzsán	Baku	Oroszország	Novoszibirszk
Belarusz	Minszk	Oroszország	Szentpétervár
Bulgária	Szófia	Oroszország	Volgográd
Észtország	Tallin	Örményország	Jereván
Grúzia	Tbiliszi	Szerbia	Belgrád
India	Mumbai	Tadzsikisztán	Dusanbe
Kazahsztán	Almati	Türkmenisztán	Asgabat
Kína	Shanghai	Ukrajna	Kijev
Kirgizisztán	Biskek	Üzbegisztán	Taskent
Lettország	Marupe	Vietnam	Ho Chi Minh City
Litvánia	Vilnius		
Moldávia	Kisinyov		
Mongólia	Ulánbátor		
Oroszország	Habarovszk		
Oroszország	Irkutszk		
Oroszország	Jekatyerinburg		
Oroszország	Kazany		
Oroszország	Krasznodár		
Oroszország	Moszkva		

Kereskedelmi és marketing vállalatok

Ausztria	Gedeon Richter Austria GmbH
Belgium	Gedeon Richter Benelux
Egyesült Királyság	Gedeon Richter UK Ltd.
Csehország	Gedeon Richter Marketing CR s.r.o.
Franciaország	Gedeon Richter France S.A.R.L.
Jamaica	Medimpex West Indies Ltd.
Lengyelország	Gedeon Richter Marketing Polska Sp. z o.o.
Moldávia	Richpangalfarma S.R.L.
	Gedeon Richter Retea Farmaceutica S.R.L.
Németország	Gedeon Richter Pharma GmbH
	Richter-Helm Biotec GmbH & Co. KG
Olaszország	Gedeon Richter Italia s.r.l.
Örményország	SP 000 Richter-Lambron
	SP 000 Gedeon Richter Apteka
Portugália	Gedeon Richter Portugal, Unipessoal LDA
Románia	SC Pharmapharm Romania S.A.
	Gedeon Richter Farmacia S.A.
Szlovákia	Gedeon Richter Slovakia, s.r.o.
Spanyolország	Gedeon Richter Ibérica S.A.
Svájc	Gedeon Richter (Schweiz) AG
Ukrajna	OOO Gedeon Richter Ukrfarm
	PAT Gedeon Richter UA
USA	Gedeon Richter USA Inc.

Társadalmi adatok

	M.e.	2009		2010		2011	
		Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
A munkaerő létszáma	fő	5932		6288		6515	
Magyarországon	fő	4532		4739		4791	
Külföldi irodák	fő	1400		1549		1724	
Diplomások Magyarországon	fő	1610		1729		1836	
Szakszervezeti tagok	fő	1735		1735		1697	
Munkahelyi balesetek	db	44	9	41	11	44	12
1000 főre jutó munkabaleset	db	12,3	9,03	11,3	11,22	11,5	12,12
Nem ledolgozott napok	nap	1847	538	1551	223	1586	312
1 balesetre jutó táppénzes nap	nap	42	59,78	37,8	20,27	36	26
1000 főre eső táppénzes nap	nap	516,6	539,6	428,8	227,55	415,7	315,15
Képzés	fő	1657		2596		2499	
Egyetemi képzés+PhD.	fő	59		23		16	
Főiskolai képzés	fő	82		38		29	
Akkreditált felsőfokú szakképzés	fő	4		3		2	
Bolognai-rendszerű felsőoktatás	fő	61		100		120	
Középfokú képzés	fő	44		30		23	
OKJ-s szakképzés	fő	64		73		293	
Egyéb szakképzés	fő	29		29		44	
Jogsabályi megfeleléshez kapcs.	fő	31		304		343	
Tanfolyamok (informatika, egyéb)	fő	722		1133		892	
Nyelvi képzések	fő	544		628		602	
Vezetőképzés	fő	17		235		135	

Szójegyzet

Aminosav

A fehérjék alkotóelemei.

Anaerob folyamat

Levegőtől elzárta végbemenő biokémiai folyamatok elnevezése.

BAT-NEEC

Best Available Technology Not Entailing Excessive Costs – legjobb elérhető technika, amely nem igényel különlegesen magas befektetést.

Bioekvivalencia

Biológiai egyenértékűség, a generikus készítmény azon tulajdonsága, hogy az eredeti készítménnyel egyenértékű biológiai hatást vált ki a szervezetben. Ezt bizonyítottan tekintik, ha a generikus készítmény bevitelét követően a hatóanyag-molekula vérszint görbéje hibahatáron belül

megegyezik az eredeti készítményből felszívódott hatóanyag-molekula vérszint görbéjével. A bioekvivalencia ilyenfajta bizonyításának alapfeltétele a kémiai egyenértékűség megléte, azaz a generikus hatóanyag bizonyított kémiai azonossága az eredeti hatóanyaggal. Humán gyógyszerek előállítására genetikailag módosított mikro-organizmusok, állati vagy növényi sejtek alkalmazásával. Kitétség, jellemzői az adott anyag koncentrációja és az az időszak, amely alatt az anyag a dolgozót éri. Bárki, aki az adott vállalat működésében közvetlenül vagy közvetve érdekelt vagy érintett.

Biotechnológia

Expozíció

Érintett (érdekelt)

Farmakovigilancia

A farmakovigilancia kulcsfontosságú közegészségügyi funkció. Az a tevékenység és tudomány, amely monitorozza a gyógyszerek biztonságos alkalmazását, intézkedéseket hoz a gyógyszerek rizikójának csökkentése és hasznosságuk növelése érdekében.

FÁK

Fenntartható fejlődés

Független Államok Közössége, a volt Szovjetunió tagállamai. Olyan fejlődés, melynek során a jelen generációk igényeit úgy elégítjük ki, hogy ne károsítsuk az eljövendő generációk lehetőségeit saját igényeik kielégítésére.

Generikus termék

A referencia-gyógyszerrel a hatóanyagok tekintetében azonos minőségi és mennyiségi összetételű, illetve azonos formájú gyógyszer, amelynek a referencia-gyógyszerrel való bio-egyenértékűségét megfelelő biohasznosulási vizsgálatokkal igazolták.

GCP

Good Clinical Practice – helyes klinikai gyakorlat. Az embereken végzett klinikai vizsgálatok tervezésének, kivitelezésének, dokumentálásának és jelentésének nemzetközi etikai és tudományos minőségi követelményrendszere, amely garancia arra, hogy a vizsgálatokba bevont személyek jogai, biztonsága és jóléte nem sérül, és a vizsgálat megbízható adatokat szolgáltat.

GLP

Good Laboratory Practice – helyes laboratóriumi gyakorlat. Olyan minőségügyi rendszer, amely a nem-klinikai egészségügyi és környezeti biztonsági vizsgálatok szervezésével és lefolytatásával foglalkozik, magában foglalja azok tervezését, végrehajtását, ellenőrzését, dokumentálását, archiválását és zárójelentés kibocsátását.

GMP	Good Manufacturing Practice – helyes gyógyszergyártási gyakorlat. Minőségbiztosítási előírások összessége, melyek betartása biztosítja, hogy a termékek minősége állandó legyen, és a forgalomba hozatali engedély követelményeinek eleget tegyen.	MEBIR	Munkahelyi Egészségvédelem és Biztonság Irányítási Rendszer. Alapelvei és felépítése azonos a környezetközpontú irányítási rendszerével. Célja a vállalat munkaegészségügyi és biztonsági teljesítményének és a munkakörnyezet állapotának folyamatos javítása.
GRI	Global Reporting Initiative – Globális Jelentéstételi Kezdeményezés. Nemzetközi szervezet, melynek célja, hogy egységesítse a vállalatok által kiadott fenntarthatósági jelentések tartalmát, és segítséget nyújtson a jelentések elkészítéséhez.	Membrán-bioreaktoros technológia	Szennyvíz-tisztítási eljárás.
HTS laboratórium	High Throughput Screening – nagy áteresztőképességű vizsgálat. Leendő gyógyszermolekulák reakcióinak vizsgálatára szolgáló modern technológia.	Monoklonális ellenanyag	Az ellenanyagok az immunválasz folyamán az immunsejtek által termelt speciális fehérjék, melyek felismerik az idegen fehérjéket, mikroorganizmusokat, mérgeanyagokat, hozzájuk kötődnek és ezzel semlegesítik őket. A monoklonális ellenanyagok az egyazon immunsejt kolóniában termelődő ellenanyagok, melyek egy adott idegen molekulát képesek megkötni.
Immisszió	Levegőminőség, a légszennyező anyagok koncentrációja környezetünk levegőjében.	Referencia-gyógyszer	Valamely EGT (Európai Gazdasági Térség) tagállam által már forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszer.
Indikátor	Mérőszám, valamilyen hatás vagy állapot (környezeti, gazdasági, társadalmi) leírására.	Rekultiváció	Egy terület eredeti állapotának helyreállítása, szennyezés-mentesítés.
Intermedier	Köztes termék.	Pre-klinikai szakasz	A gyógyszerfejlesztésnek a klinikai, azaz embereken történő vizsgálatokat megelőző szakasza, mely a leendő gyógyszermolekulák tervezését, előállítását, in vitro és állatkísérletes vizsgálatait foglalja magába.
In vitro teszt	Élő szervezet felhasználása nélkül, pl. sejtkultúrákon elvégzett vizsgálat.	Roadshow	A negyedéves tőzsdei jelentések bemutatását szolgáló kommunikációs eszköz.
Kapcsolt hő- és villamos energia	A kapcsolt hő- és villamos energia kifejezést a hő- és a villamos energia együttes termelésének megjelölésére használják.	Szintetikus gyógyszer	A gyógyszer hatóanyagának szintetikus kémiai eljárással történő előállítása.
kDa	Kilodalton, a molekula méretének (a molekulatömegnek) a mértékegysége.	Szteroid	Speciális kémiai szerkezetű anyagok csoportja.
KIR	Környezetközpontú Irányítási Rendszer. A teljes irányítási rendszernek az a része, amely felöleli a környezeti politika kialakításához, bevezetéséhez, véghezviteléhez, átvizsgálásához és fenntartásához szükséges szervezeti felépítést, tervezési tevékenységet, felelősségeket, gyakorlatot, eljárásokat, folyamatokat és erőforrásokat. (MSZ EN ISO 14001)	Társadalmi felelősségvállalás	A köztudatos vállalat programja: érdekelt bevonásán és párbeszédre alapuló, üzleti érdekből történő, társadalmi értékeket képviselő és megvalósító, hiteles(ített) tevékenység.
Klinikai vizsgálat	A vizsgálati készítmény hatásosságának és relatív ártalmatlanságának bizonyítása céljából – az illetékes kutatásetikai bizottság jóváhagyása alapján – a készítményt törzskönyvező hatóság által engedélyezett vizsgálat.	Törzskönyv	Közhitelű hatósági nyilvántartás, amely a gyógyszerkészítmény elnevezését és jogszabályban meghatározott adatait tartalmazza.
Létesítményi tűzoltó	Egy vállalaton belül, saját munkakörén túl, munkaidőben tűzoltó ügyeletet ellátó, erre megfelelő képzettséggel rendelkező munkatárs.		

GRI tartalmi index

	indikátor	oldal
Stratégia és analízis		
	1.1	4.
	1.2	4.
Szervezeti profil		
	2.1	2.
	2.2	2.; 10-11.
	2.3	74-75.
	2.4	2.
	2.5	24-25.
	2.6	2.; 13.
	2.7	9.
	2.8	2.
	2.9	13.
	2.10	6.; 9.
A jelentés paramétere		
A jelentés profilja	3.1	81.
	3.2	81.
	3.3	81.
	3.4	81.
A jelentés kiterjedési köre és határai	3.5	2.
	3.6	2.
	3.7	2.
	3.8	2.
	3.9	2.
	3.10	2.
	3.11	2.
GRI tartalmi index	3.12	80.
Tanúsítás	3.13	2.

	indikátor	oldal
Irányítás, kötelezettségvállalás és kötelezettségek		
Irányítás	4.1	14.
	4.2	15.
	4.3	15.
	4.4	61.
	4.5	15.
	4.6	17-18.
	4.7	53.
	4.8	17-18.
	4.9	14-15.
	4.10	15-16.
Külső kezdeményezések iránti elkötelezettség	4.11	5.
	4.12	nem tag
	4.13	67.
Érintettek bevonása	4.14	61.
	4.15	61.
	4.16	61-67.
	4.17	61-67.
Vezetési szemlélet		
Gazdaság		24-25.
Környezetvédelem		31-32.
Munkaügyi gyakorlat		45.; 53.
Emberi jogok		80.
Termékfelelősség		28-30.
Társadalom		67-68.

	indikátor	oldal
Gazdaság		
Gazdasági teljesítmény	EC1	26-27.
Környezetvédelem		
Anyagok	EN1	37.
	EN2	37.
Energia	EN3	35.
	EN4	35.
	EN5	35.
Víz	EN8	36.
	EN9	36.
	EN10	36.
Kibocsátások és hulladékok	EN16	38.
	EN19	38.
	EN20	38.
	EN21	39-40.
	EN22	41.
	EN23	42.
Termékek és szolgáltatások	EN24	40.
	EN27	40.
	EN28	44.
	EN30	43.

	indikátor	oldal
Irányítás, kötelezettségvállalás és kötelezettségek		
Munkaügyi gyakorlat és tisztességes munka		
Foglalkoztatás	LA1	76.
	LA3	55.
Munkahelyi egészség és biztonság	LA6	54.
	LA7	51.
Képzés és oktatás	LA10	76.
	LA11	56-57.
Emberi jogok		
Gyermekmunka	HR6	Az Alkotmány XVIII. cikkének betartásával
Kényszermunka	HR7	Az Alkotmány III. és XII. cikkének betartásával
Társadalom		
	SO5	67-68.
Termékfelelősség		
Vevők egészsége és biztonsága	PR1	28-30.
Termékinformációk	PR3	29.

A jelentés elkészítésében közreműködtek: Bata Tibor, Beke Zsuzsa, Békés Imréné, Dr. Bolla Zsófia, Fazekas Lászlóné, Föld Judit, Dr. Gyertyán István, Kurcsics Antal, Molnárné Czirják-Nagy Zsuzsanna, Monek Ilona, Otrók Györgyné, Dr. Péter Imre, Sógor András, Szabó Zsolt, Tandí András, Dr. Wirth Mária

Fotók: Richter, Shutterstock

Grafikai és nyomdai munkálatok: Merlin Communications Magyarország Kft., RG Nyomda

A jelentés újrahasznosított papírra készült.

Az előző jelentés a 2008–2009. évre vonatkozóan készült.

Jelentéstételi időszak: 2010–2011.

Jelentéstételi ciklusunk 2 éves, következő jelentésünket 2014-ben tervezzük megjelentetni.

A GRI megfelelést ellenőrizte az Alternate Kft.

További információért kérjük, hívja:

Beke Zsuzsa, PR vezető, +36 1 431 4888

Richter Gedeon Nyrt.

Központ: 1103 Budapest, Gyömrői út 19–21.

Telefon: +36 1 431 4000 Fax: +36 1 260 6650

Postacím: 1475 Budapest 10, Pf. 27.

Email: posta@richter.hu

Internet: www.richter.hu

Dorogi fióktelep: 2510 Dorog, Esztergomi út 27.

Postacím: 2511 Dorog, Pf. 26.

Telefon: +36 33 530 000

Fax: +36 33 431 981

